

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

*Ο βίος που δεν υποβάλλεται σε έλεγχο, δεν έχει
για τον άνθρωπο καμιά αξία.*

ΠΛΑΤΩΝΑ (Απολογία Σωκράτη, 38Α)

(Ο δε ανεξέταστος βίος ου βιωτός ανθρώπω)

ΕΤΟΣ 40ον

ΤΕΥΧΟΣ 220

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1995

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Σελίς

Ο φύλακας άγγελος.	65
Ο χρυσός κανόνας της ανθρωπότητας.	66
Η αγάπη δε ζητάει ανταμοιβή.	66
Ιωάννη Βασιλή: Ο ανθρωπίνος οργανισμός. Το μέσον ενεργείας της ψυχής.	67
Η πνευματική προσφορά.	71
Άντας Μπρούμη: Η πομπή.	71
Τα ηθικά θεμέλια.	73
Παν. Δ. Αναγνώστου: Αρχαιοζήτητοι του ελληνικού πολιτισμού.	74
Ο. Αϊβανζώφ: Η αγάπη προς τη φύση οδηγεί στη γνώση.	81
Πλάτωνα Δρακούλη: Η εχεμύθια.	82
Πότε έρχεται η θεία βοήθεια.	82
Η εορτή του Λευκού Λωτού.	83
Χριστ. Καμαρωτάκη: Μύηση και θεογνωσία.	83
Ηλία Κίμον: Το ιδανικό της αδελφότητας.	87
Γεωργ. Σιβρή: Εορτή του Λευκού Λωτού.	91
Μαθητής και δάσκαλος.	94
Καθήκον - Χρέος.	95
Αν δεν γίνετε σαν τα παιδιά...	95
Ασπ. Παπαδομιχελάκη: Μύθος, μύηση, μυστήρια.	96
Λόγοι σοφοί.	106
Η μητέρα και το έμβρυο.	107
Ηθική ελευθερία και δουλεία.	108
Οι πνευματικές υποθήκες ενός ιερομένου. Ο ιερομόναχος Πορφύριος.	109
Το 119ο συνέδριο της Θεοσοφικής Εταιρείας στο Αντνάρ.	116
Louis Figuiet: Μετενσάρκωση ή μετεμψύχωση;	119
Η απλότητα.	120
Πλάτωνα Δρακούλη: Η αρμονία των δύο φύλων.	120
Γ. Κουζουβίνου: Μετενσάρκωση - ψυχή - πνεύμα - νους.	123
F. Hartmann: Αναζητώντας τους Ροδοσταύρους.	127
A. Λασσαράτου: Ο ταπεινός.	128

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 362.0702
Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής: + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Συντακτική Επιτροπή: Π. Αναγνώστου, Χ. Μπάρακλης, Π. Παπασιωίτης

Έτος 40ον , Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 1995, Τεύχος 220

Ο ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

Ωστόσο, (ο Θεός) δεν παρέλειψε να τοποθετήσει πλάϊ σε κάθε άνθρωπο ως κηδεμόνα τον αγαθό δαίμονα καθενός, για να τον προστατεύει ως φύλακας ακοίμητος και απαραπλάνητος... Έτσι όταν κλείνετε τις πόρτες σας και σκοτεινιάζει το σπίτι, θυμηθείτε να μη λέτε ποτέ πως είσατε μόνοι· δεν είσατε μόνοι· μέσα σας είναι ο Θεός και ο αγαθός σας δαίμονας.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Διατριβαί, Α, ιδ, 12 Μετάφρ. "ΚΑΚΤΟΣ")

Μαρτυρία και από τον ΠΛΑΤΩΝΑ:

Όταν κάποιος πεθάνει, το προστατευτικό του πνεύμα (ο φύλακας άγγελός του) που είχε τύχει σ' αυτόν όταν ζούσε, αυτό αναλαμβάνει να τον οδηγήσει σε κάποιο τόπο, όπου οι ψυχές που συγκεντρώνονται, αφού κριθούν πηγαίνουν στον Άδη. Αφού δε τύχουν εκεί, όσων πρέπει να τύχουν και μένουν όσο χρόνο πρέπει, άλλο πάλι προστατευτικό πνεύμα, τους μεταφέρει στην εδώ ζωή.

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

Εκείνα για τα οποία αγανακτούμε (οργιζόμαστε), όταν διαπράττονται από τον πλησίον μας, να μην τα πράττουμε εμείς οι ίδιοι. *Πιττακού (Απόστ. 10,3. Diels)*. Ο κανόνας αυτός της ηθικής εξαγγέλεται από όλες της θρησκείες και τους φιλοσόφους της ανθρωπότητας: Να πράττουμε στους άλλους ό,τι καλό θα θέλαμε και οι άλλοι να πράττουν σε μας.

Η Παλαιά Διαθήκη (*Τωβίτ δ' 15*) λέγει: «Και ο συ μισείς, μηδενί ποιήσης». Η Καινή Διαθήκη (*Ματθ. Ζ',12*) τονίζει: «Πάντα ουν όσα αν θέλητε ίνα ποιώσιν ημίν οι άνθρωποι, ούτω και υμείς ποιείτε αυτοίς· ούτος γαρ έστιν ο νόμος και οι προφήται».

Τέλος ο Κομφούκιος, ο μεγάλος αυτός φιλόσοφος της Κίνας και ιδρυτής ηθικής θρησκείας διδάσκει (*Ανάλεκτα 15:23*): Υπάρχει κανένα απόφθεγμα που να έχει εφαρμογή για όλη τη ζωή του ανθρώπου; Ασφαλώς, είναι το απόφθεγμα για την έννοια της αγάπης: Μην πράττεις στους άλλους ό,τι δε θα ήθελες εκείνοι να πράξουν σε σένα.

Η ΑΓΑΠΗ ΔΕΝ ΖΗΤΑΕΙ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ

Η καρδιά μας πρέπει να είναι γεμάτη από αγάπη για τους ανθρώπους, γιατί όλοι τους είναι αδέρφια μας. Πρέπει να τους σκεφτόμαστε και να τους βοηθάμε, χωρίς να περιμένουμε την παραμικρή ανταμοιβή, γιατί στην πραγματικότητα έχουμε ήδη την ανταμοιβή: αυτήν την εσωτερική ευχαρίστηση, αυτήν την ξεστασιά που μας γεμίζει όταν αγαπάμε. Αυτή είναι η μεγάλη ανταμοιβή, και δεν υπάρχει μεγαλύτερη στη ζωή.

Περιμένετε πάντοτε να σας ανταμείβουν για ό,τι έχετε κάνει; Αυτό αποκαλύπτει μια κακή κατανόηση των πραγμάτων εκ μέρους σας. Εκείνος που κατάλαβε το μυστικό της αγάπης δεν περιμένει τίποτα: δίνει δωρεάν. Και επειδή ζει ασπασμάτητα στην πληρότητα και στη χαρά, ακτινοβολεί.

Ο. Λιβανιώφ (Για μια καινούργια ζωή, σελ. 146)

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΤΟ ΜΕΣΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΗ

Συλλαμβάνουμε αρχικά την έννοια του ανθρώπου από το αντίκρουσμα της μορφής του. Τι είναι όμως αυτή η ανθρώπινη μορφή;

Βέβαια εδώ δεν θα κάνω ανατομία ούτε λεπτομερή εξέταση του ανθρώπινου οργανισμού. Η επιστημονική εμπειρία παραδέχεται και διδάσκει ότι κάθε οργανισμός αποτελείται από κύτταρα, ιστούς, νεύρα, όργανα και από χημικές ενώσεις όπως είναι το λεύκωμα, το άμυλον κ.τ.λ. Κάθε οργανισμός έχει την ικανότητα να παρουσιάζει αύξηση απογόνων και θρέψη, η οποία συνίσταται στην διαρκή σύνθεση και αποσύνθεσή του. Επίσης παρουσιάζει σκοπιμότητα στην κατασκευή του και ερεθιστικότητα, όπως και ψυχικά φαινόμενα. Όλα αυτά παρουσιάζονται στο κύτταρο το οποίον είναι η μικρότερη ζώσα μονάς.

Το περιεχόμενο του κυττάρου είναι το πρωτόπλασμα δηλαδή είναι η ζώσα ουσία. Κάθε οργανισμός προέρχεται από ένα κύτταρο, από το οποίο πάλι δια διαρρέσεως προέρχονται 2, 4, 8, κ.τ.λ. όμοια κατ' αρχάς κύτταρα, από τα οποία αυτά κύτταρα προέρχεται κατόπιν η θαυμάσια ποικιλία των ιστών και οργάνων, δηλαδή όλος ο ζωότιμος κατασκευασμένος οργανισμός. Από τα πειράματα απεδείχθη ότι κάθε κύτταρο περιλαμβάνει την δυναμικότητα να παραγάγει ολόκληρο τον οργανισμό και ταυτόχρονα να συντελεί στην αρμονική συμπλήρωση όλου του οργανισμού. Τα κύρια προβλήματα της επιστημονικής έρευνας είναι σήμερα α) τί γίνεται μέσα στο πρωτόπλασμα ώστε να χαρακτηρίζεται για τούτο η ζωή και β) ποιού είναι οι νόμοι και τα αίτια δυνάμει των οποίων από τα όμοια κύτταρα παράγονται βαθμηδόν ανόμοια προς σχηματισμόν του οργανισμού (...)

Ελέχθη ότι ο ανθρώπινος οργανισμός είναι υλικό σώμα. Κάθε όμως υλικό είναι και μοριακό, σύγκεται δε από άτομα υλικά. Ο ανθρώπινος οργανισμός είναι ένα πολύπλοκο συγκρότημα. Πρέπει να υπάρχει κάποια ουσία για να τα συγκρατεί και να τα συνέχει. Η ουσία αυτή πρέπει να είναι διαφορετικής φύσεως από την ύλη, πρέπει να έχει την δύναμη της συνεκτικότητας, να είναι αφ' εαυτής συνεχής και να μη τέμνεται. Ωνομάσθηκε από ωρισμένους φυσιοδί-

φας και φιλοσόφους ζωϊκόν ρευστόν, το οποίον συγκρατεί τον οργανισμό και σ' αυτό περιζκλείεται ο τύπος της ανθρωπίνης μορφής και ο διαωνιοπιστικός λόγος αυτής. Η ουσία αυτή πληρεί και συνέχει το παν και χαρακτηρίστηκε σαν η ψυχή του Κόσμου από μερικούς φιλοσόφους.

Το σώμα είναι το μέσον της ενεργείας ενός άλλου παράγοντος, το οποίον ως ξεχωριστή οντότητα ονομάζουμε ψυχή. Το σώμα είναι το κινούμενο, το κινούν είναι η ψυχή. Το σώμα ακινητεί, αποσυντίθεται και έχουμε το φαινόμενο του θανάτου, όταν το κινούν παύει να συλλειτουργεί με αυτό.

Ποιά είναι τα γενεσιουργά αίτια της εμφανίσεως και της τελειοποιήσεως μιας μορφής; Εσωτερικές δημιουργικές δυνάμεις σε συνεργασία με εξωτερικές υπεργήϊνες επιδράσεις που ούτε η εμπειρία, αλλά ούτε και η επιστημονική παρατήρηση μπορεί να συλλάβει και να ελέγξει. Μόνο η γνώση του εσωτερικού λόγου των πραγμάτων της φύσεως αποκαλύπτει την προέλευση του ανθρώπινου οργανισμού.

Ποιός ο σκοπός του οργανισμού; Να δίδει το μέσον ώστε η ψυχή να έρχεται σε επικοινωνία μέσω των αισθητηρίων με τον κόσμο που την περιβάλλει και να δέχεται τις ποικίλες επιδράσεις του, για να τον γνωρίσει και δια του οργανισμού πάλι να εκδηλώνει τις σκέψεις της, τον λόγο, τα συναισθήματά της, με μια λέξη να είναι το μέσον της ενεργείας και της εξελίξεως της ψυχής.

Υπήρξαν ατιγώς φιλόσοφοι παγκοσμίου φήμης που κήρυξαν πως το σώμα του ανθρώπου είναι ο δεσμός της ψυχής και για την απολύτρωσή της χαράχθηκε σύστημα δια του οποίου επεζητείτο η κατάργηση αυτού με τα εκούσια βασανιστήρια, με την στέρηση και την απαγόρευση των φυσιολογικών ακόμη λειτουργιών όπως είναι ο Έρωτας.

Είναι περιττό να τονίσω ότι μόνον αντιφυσικές, σχοτεινές διάνοιες που λειτουργούν ανόμαλα είναι ικανές να φθάσουν σε τέτοιες έκτροπες και αυτόχρονα τερατώδεις συλλήψεις, που αντιπαρατεύονται τους φυσικούς νόμους και εμποδίζουν την ψυχή να εκδηλώσει τις λανθάνουσες δυνάμεις, που βρίσκονται σ' αυτή και να απολαύσει τα αγνά της ζωής θέλγητρα, που δίνουν τις επίγειες χαρές, δηλαδή τα φτερά της ψυχής.

Για μας ο ανθρώπινος οργανισμός είναι ο ελευθερωτής και ο λυτρωτής της ψυχής. Γιατί μέσω αυτού αποκτάται η γνώση. Μέσω αυτού δέχεται τις υπερκόσμιες επιδράσεις, ιδιαίτερα του πατέρα

μας Ήλιου που είναι ο ευεργέτης, ο σοπής και ο λυτρωτής της ανθρώπινης ψυχής.

Γι' αυτό με ιδιαίτερη μέριμνα και συνεχείς φροντίδες πρέπει ο άνθρωπος να περιβάλλει το σώμα του για να πετυχαίνει πάντοτε την ισορρόπηση των δυνάμεών του, για να χαιρεί σταθερής υγείας. Χωρίς υγεία η ψυχή θα στενάζει διαρκώς, όταν δεν θα έχει στη διάθεσή της κατάλληλο όργανο ενεργείας. Πώς θα επιτύχει σταθερή υγεία και να ηγεμονεύει το ψυχικόν; Βασική αρχή είναι να αποφεύγει ο άνθρωπος την συνεχή κούραση, αλλά και την αδράνεια, την αϋπνία, τα ναρκωτικά και τα διεγερτικά. Όλα αυτά ασκούν ολέθρια επίδραση στο νευρικό σύστημα που πρέπει να διατηρείται σε συνεχή ηρεμία και αταραξία. Τα νεύρα είναι τα ηνία που χρησιμοποιεί ο Πνίοχος, δηλαδή η ψυχή, για να δαμάζει τις ενοσιπτόδεις ορμές του σώματος.

Η κύρια τροφή του ανθρώπου θα έπρεπε να ήταν οι καρποί, ιδίως εκείνοι που ωριμάζουν το θέρος, να αποφεύγει την κρεοφαγία και αν είναι δυνατό να επιδιώξει την κατάργησή της εντελώς.

Η ακρεοφαγική δίαιτα είναι το ασφαλές γνώρισμα του εξελιγμένου ανθρώπου, όταν μάλιστα αυτή τηρείται αυστηρά λόγω ανθρωπιστικών αρχών, που υπαγορεύουν να σεβώμαστε τη ζωή σε όλη την κλίμακα της εκδηλώσεώς της, να μην αφαιρούμε την πνοή σε οποιαδήποτε μορφή κι αν αυτή εμφανίζεται.

Σπουδαίοι παράγοντες της ζωής είναι το νερό, ο αέρας, ο ήλιος (...)

Τα στοιχεία του νερού, του αέρα και των ακτίνων του ήλιου είναι εκείνα που αποκαθαίνουν, αναγεννούν και ενισχύουν τον ανθρώπινο οργανισμό. Τον διατηρούν πάντοτε έτοιμο να δεχθεί τις περιπτώσεις των θειοτέρων δυνάμεων της φύσεως για να τον καταστήσουν κατάλληλο όργανο της ψυχής.

Και όταν μιλάμε για καθαρισμό, εξαγνισμό και αγνότητα εννοούμε πως όταν οι παράγοντες της ζωής επιδρούν στο σώμα, το βοηθούν να λειτουργεί φυσιολογικά.

Τότε μόνο η ψυχή συνεργάζεται με το σώμα αρμονικά και μέσω αυτού δέχεται τις επιδράσεις του Παγκόσμιου Λόγου, δηλαδή της λεπτότερης αιθέριας ουσίας της φύσεως. Δι' αυτού δέχεται επίσης τις επιδράσεις των ακτίνων του πατέρα Ήλιου, των ακτίνων του ζωϊκού μαγνητισμού των ανθρώπων, όπως και εκείνων των ανωτέρων πνευματικών συνειδήσεων. Έτσι βοηθείται θετικά η ψυχή και εκτυλίσσει τις δυνάμεις της και τις εκδηλώνει άνετα κ' ελεύθερα,

όταν ο οργανισμός διατηρείται άρτιος και αγνός. Έτσι και μόνον, όταν η ψυχή και ο οργανισμός διατελούν σε αρμονική σύζευξη επιτυγχάνεται η περιπόθητη ισορροπία, η οποία πάλι εξασφαλίζει την χωρίς εμπόδια και δυσκολίες πρόοδο της ψυχής για να φθάσει τον σκοπό της, που δεν είναι άλλος από την απόλυτη ελευθερία.

Οι άνθρωποι, λόγω αγνοίας ή και ωθούμενοι από το πάθος των οργανικών απολαύσεων, δεν ακολουθούν συνήθως τρόπο ζωής που να αρμόζει σε λογικά όντα. Η αϋπνία, η υπερκόπωση, η χρήση ναρκωτικών ή διεγερτικών, ο ερωτικός υποσιτισμός ή και αντίθετα οι ερωτικές καταχρήσεις, η πολυφαγία, εκτροχιάζουν, εκφυλίζουν την οργανική φύση του ανθρώπου και την καθιστούν πράγματι δεσμοτήριο και φυλακή της ψυχής, η οποία έτσι καταθλίβεται και στενάζει μη μπορώντας να δεχθεί τις ενεργητικές θωπιές των δυνάμεων της φύσεως, αλλ' ούτε και να είναι ικανή να εκδηλώνει τις ικανότητές της. Πάνω στην οργανική μας ισορροπία επιδρούν έτσι ολέθρια και οι ηθικές πιέσεις, η αγωνία, ο φόβος, η αχαλίνωτη φαντασία. Όλα αυτά εξασθενίζουν το νευρικό σύστημα, τον πολύτιμο αυτόν συντελεστή της σωματικής και της ψυχικής ευφορίας.

Αλλά η φύση, σαν στοργική Μητέρα που δημιουργήσε τα όντα και τα πράγματα, δεν τα αφήνει να καταστραφούν, διαρκώς τα επιδρά με τις δυνάμεις της για να τα επαναφέρει στην τροχιά εκείνη που πάντοτε τα ωθεί να ακολουθούν τον ρουν της εξελίξεως και του προορισμού των.

Τα θαλασσόλουτρα σε όλες τις εποχές του έτους σε συνδιασμό με τα αερόλουτρα και τα ηλιόλουτρα θεραπεύουν, αναγεννούν, ενισχύουν και εξαγνίζουν πλήρως τον ανθρώπινο οργανισμό. Όταν αγκαλιάζουμε την θάλασσα με ενσυνείδητη στοργή και το σώμα μας το χαϊδεύουν οι ακτίνες του Ήλιου, αισθανόμαστε σφρίγος οργανικό και ψυχική αγαλλίαση. Εκείνοι που ζούν αυτή τη ζωή είναι σε θέση να εκτιμήσουν τα λεγόμενα. Συνιστάται να εφαρμόζουμε αυτήν την τακτική και είμεθα βέβαιοι πως σύντομα θα απολαύσουμε τα θέληγτρα μιας φυσικής δίαιτας, η οποία έχει σαν σκοπό την κάθαρση και τον εξαγνισμό του οργανισμού μας.

Επίσης συνιστάται να πηγαίνωμε συχνά στο ύπαιθρο, να πεζοπορούμε να κάνουμε ορειβασίες, ν' αγαπήσουμε την αγνή φύση και αυτή θα μας οδηγήσει να γνωρίσουμε τα μυστικά της ενσυνείδητης φυσιολατρείας.

(Από το βιβλίο του: «Το σημειωματάριο ενός μύστου»).

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Η γέννησις μιας νέας ιδέας φέρει σθένος εις το πνεύμα (...) Όπως το σώμα τρέφεται δια νέων τροφών, ούτω το πνεύμα τρέφεται δια νέων ιδεών. Οι νέαι ιδέαι είναι νέα ζωή. **Λησμόνει τα οπίσω, ενθυμού τα πρόσω, αυτό είναι η κλείς της αιωνίας ζωής.** Το γήρας είναι προϊόν αφοσιώσεως εις τα οπίσω. Η αειθαλής νεότης είναι προϊόν αφοσιώσεως εις τα πρόσω... Όταν αποκτήσεις νέας ιδέας, είναι απόλυτος ανάγκη - είναι νόμος του βίου η ανάγκη αυτή - να εκφράσης αυτάς. Σε καθιστά ειδικωτέρον και ισχυρότερον η έκφρασις, διότι ήνοιξες πύλας άλλων διανοιών, και εξ αυτών ηκτινοβολήθη προς σε ισχύς και γηθοσύνη.

Αλλ' αν παρέλεις να εκφράσης, απεκλείσθης της ακτινοβολήσεως αυτής, και η ζωή σου μειούται. **Μόνον ο δίδων δώρα, λαμβάνει δώρα.** Όσο περισκόπερα δίδεις τόσο περισυότερα έχεις.

Πλούσιος είναι ο έχων το θάρος να δίδη.

ΗΛΙΑΤΩΝΑ ΔΡΑΚΟΥΛΗ (Στοιχεία Βιονομίας, Ξ).

Η ΠΟΜΠΗ

ΑΝΤΑΣ ΜΠΡΟΥΜΗ

Ήταν μιά μέρα του Αυγούστου νωρίς το απομεσημέριο, που βρέθηκα έξω από το χωριουδάκι της Αίγινας, στην βόρεια πλευρά της.

Είχα περπατήσει κάμποση ώρα και τώρα καθόμουν να ξεκουραστώ κάτω από μιαν ελιά, που ο αραιός ίσκιος της μόλις και με προστάτευε από την κάψα του ήλιου.

Γύρω - τριγύρω μου, αμπέλια εδώ και εκεί ένα κυπαρίσσι, πολλές ελιές και λίγα οπωροφόρα. Όλα φωτισμένα έντονα, ξεχώριζαν το καθένα τους, με το δικό του πράσινο, ταιριάζοντας αρμονικά μεταξύ τους, όπως και με το γαλάζιο της θάλασσας.

Ακουγόntonταν τα τζίτζικια, το βαβούρισμα της μέλισσας, ο απαλός ψίθυρος της φυλλωσιάς, που την χείδευε κάποια πνοή ανέμου, ζεστή και μυρωμένη...

Όλα ήταν τόσο ήρεμα, τόσο απόκοσμα, που ξεχνούσες τους κραδασμούς της απάνθρωπης πόλης.

Κάποια στιγμή το μάτι μου πήρε κάτι χρώματα να σαλεύουν μέσα στις ελιές, αρκετά μακριά μου, στο μονοπάτι που ανηφόριζε προς το χωριό. Μετά άκουσα κουβέντες, γέλια, κουδουνίσματα, παιδικές φωνούλες και σε λίγο ξετυλίχθηκε μπροστά μου η πομπή του τρύγου. Άντρες, γυναίκες με τις φανταχτερές μαντήλες στο κεφάλι τους, αγόρια και κορίτσια με τα μελαψά γαμπάκια τους, περνούσαν όλοι φορτωμένοι με πανέρια γεμάτα φρεσκοκομμένο σταφύλι.

Τα παιδιά τριγύριζαν τους μεγάλους, κυνηγιόντουσαν, φώναζαν, τσίριζαν, μεθυσμένα απ' το γλέντι του τρύγου. Εγώ χάξευα μαγεμένη από την όμορφη σκηνή. Δεν ήταν μόνο η ζωντάνια, τα χρώματα, η διάχυτη χαρά που με συγκινούσαν, ήταν η εκφραση της ζωής στην ακμή της, ο αιώνιος, αήτητος παλμός της.

Μα, εκεί που χαιρόμουν το θέαμα ακούστηκε από την μεριά του χωριού μια ψαλμουδιά και σε λίγο ξεπρόβαλε μια πομπή από μαυροφορεμένους ανθρώπους που προχωρούσαν αργά, με σκιμένους ώμους συνοδεύοντας την νεκρική κάσα κάποιου χωριανού που πήγαινε να ξαποστάσει στο μικρό κοιμητήρι, χαμηλά κάτω στην πεδιάδα.

Κανείς δεν μιλούσε, παρά μόνο ο παπάς, που όλο μουρμούριζε κάτι και το παλικάρι που βαστούσε το σταυρό και έφελνε πού και πού κάποιο τροπάρι.

Κάποια στιγμή, οι δυο πομπές διασταυρώθηκαν. Οι τρυγητές παραμέρισαν, οι άντρες έβγαλαν τα καπέλα τους, όλοι κάναν τον σταυρό τους με τις πατροπαράδοτες κινήσεις του πένθους, που θύμιζαν χορό γερόντων του Λισχύλου...

Σε λίγο, το ξόδι προχώρησε, γλύστρισε μέσα στις ελιές, ως που χάθηκε, ενώ ο τρύγος ξανάπιασε τον ανήφορο προς το χωριό, χωρίς τραγούδια τώρα, σαν κάποιος ίσκιος να είχε περάσει πάνω από τις καρδιές και να είχε σβύσει την χαρά μέσα τους.

Μα τριγύρω ήταν τόση η ομορφιά, τόση η ζωντάνια, τόσο το φως, που η μαύρη σκιά που πέρασε δεν μπόρεσε να νικήσει τη χαρά της ζωής μέσα στην καρδιά μου.

Έξω στη φύση, κοντά στ' αμπέλια, κάτω από τον ουρανό και τον ήλιο, ο θάνατος φάνταζε σαν κάτι τόσο απλό, τόσο φυσικό τόσο μέσα στη ζωή, σαν κάτι ανώδυνο. Κάτι, που έμοιαζε με το γονάτισμα του κλωναριού που το καταχώνουν βαθειά μέσα στο χώμα για να ξεπροβάλλει αργότερα ολοζώντανο το νέο βλαστάρι.

Γιατί να κλάψω;

ΗΞΕΙΣ ΑΦΗΞΕΙΣ

Παροιμιώδης έκφραση, που χαρακτηρίζει το ασαφές και το διαφορετικό. Προήλθε από ένα χρησμό του Μαντείου των Δελφών που εδόθη σε κάποιον πολεμιστή που κατέφυγε σ' αυτό και ζητούσε να πληροφορηθεί εάν θα επανήρχετο εκ του πολέμου. «Ήξεις αφήξεις ουκ εν πολέμω θνήξεις». Η ερμηνεία του χρησμού εξαρτάται από την τοποθέτηση του κόμματος, προ του ου ή μετά από αυτό, οπότε η πρόγνωση μεταβάλλεται από θετική εις αρνητική.

ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΘΕΜΕΛΙΑ

Εις τον Β' Ολυμπιακό του Δημοσθένη ευρίσκουμε μία έξοχη διδακτική παραβολή, επί της αναγκαίας ηθικής θεμελιώσεως του ανθρώπου. «Ὡσπερ γὰρ οικίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατ' εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει». Δηλαδή, όπως ακριβώς τὰ σπίτια πρέπει να ἔχουν γερά θεμέλια καὶ τὰ πλοία δυνατὴ θωράκιση καὶ σπερεότητα εἰς τὰ ὑψαλά, ἔτσι καὶ οἱ ἀρχές τοῦ ἀνθρώπου ἐπιβάλλεται νὰ θεμελιούνται ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, δηλαδή ἐπὶ τῆς ἀρετῆς.

- Ὅταν θέλεις νὰ παρηγορηθεῖς, βλέπε τὸν χειρότερό σου καὶ ὄχι τὸν καλλίτερό σου.
- Καὶ τούτος ὁ ἀνήφορος, κατήφορο θὰ φέρει.

Λαϊκὰς παροιμίαις

ΑΡΧΑΙΟΚΑΠΗΛΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Από το βιβλίο «Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα» του Κυριάκου Σιμόπουλου, 333μ.χ. - 1700, σελ. 124 - 145.

ΕΠΗΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Η ΑΡΠΑΓΗ αρχαιοτήτων υπήρξε από την αυγή της Αναγεννήσεως ως την επανάσταση του 1821 ένα από τα σημαντικότερα κίνητρα για τα ταξίδια στην Ανατολή. Η στροφή προς το κλασικό πνεύμα καλλιέργησε την αρχαιοφιλία με αποτέλεσμα ν' αρχίσουν οι επιδρομές για τη σύλληψη των αρχαίων μνημείων και τη συγκέντρωση κάθε λογής έργου τέχνης, νομισμάτων και παλαιών χειρογράφων. Συλλεκτική mania κατέλαβε τις ευρωπαϊκές Αυλές και τους μεγιστάνες του πλούτου. Υπήρχε βέβαια και η φιλοδοξία των φωτισμένων λογίων της εποχής, αρχαιολόγων και ουμανιστών να διασώσουν τα μνημεία του αρχαίου πνεύματος, όσα απόμειναν από την καταστροφική mania του φανατισμού των πρώτων χριστιανικών αιώνων, από τους πολέμους, τις εισβολές και τελευταία από την τουρκοκρατία. Αλλά η πλειοψηφία των ερευνητών κλασικών μνημείων, στην περίοδο που ακολούθησε την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως ως εθνική απελευθέρωση, ήταν στργνοί αρχαιοζήηλοι.

Βέβαια η αρπαγή των αρχαιοτήτων είχε αρχίσει πριν από τους αιώνες της Αναγεννήσεως. Οι Καρχηδόνιοι είχαν απογεινώσει τις ελληνικές αποικίες της Σικελίας από τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς κατά τη διάρκεια των επιδρομών τους. Όλα τα γλυπτά του Ακράγαντος, ακόμη και ο περιλάλητος τάφος του Φαλάριδος, φορτώθηκαν στα καράβια. Ήταν η πρώτη οργανωμένη λαφυραγωγία αρχαιοτήτων της ιστορίας (...)

Ύστερα ήρθαν οι Ρωμαίοι. Την καταστροφή της Κορίνθου το 146 π.χ. ακολούθησε η συστηματική λεηλασία έργων τέχνης. Τα γλυπτά μεταφέρονται στη Ρώμη. Και στους δρόμους της ένδοξης πολιτείας του πλούτου οι στρατιώτες του Μομμίου ασχημονούσαν πάνω στους πίνακες ζωγραφικής (...)

Η αρπαγή των μνημείων των ελληνικών πόλεων κράτησε δύο αιώνες. Οι δημόσιοι χώροι και οι κατοικίες των πλουσίων της Ρώμης ήταν κατάμεστες από ελληνικά γλυπτά. Τρεις χιλιάδες αγάλματα, ο απολογισμός της λεηλασίας στη Ρόδο. Πεντακόσια μετέφερε ο Νέρων, μόνο από τους Δελφούς, όπως μας πληροφορεί ο Παισαίνιος. Κι' αυτό ύστερα από την επιδρομή των Γαλατών.

Ό,τι απόμεινε μετά τις εισβολές, τους σεισμούς, την ερήμωση, τους φανατισμούς της νέας θρησκείας, θρημιματισμένο, ερειπωμένο, καταχωνιασμένο από τους αιώνες το αφάνισαν οι πολιτισμένοι λαοί της Ευρώπης.

Είναι θλιβερή η διαπίστωση, έγραφε ο Σατωμπριάν, ότι οι πολιτισμένοι ευρωπαϊκοί λαοί προξένησαν στα μνημεία των Αθηνών περισσότερο κακό κατά την διάρκεια εκτετόν πενήντα χρόνων περ' όσο όλοι μαζί οι βάρβαροι κατά τη διάρκεια αιώνων. **Είναι σκληρό να σκεφθώ κανείς ότι ο Αλάρικος και ο Μωάμεθ Β' σεβάστηκαν τον Παρθενώνα για να τον αφανίσουν ο Μοροζίνι και ο Έλγιν.**

Αλλά πριν από τον Βενετό και τον Άγγλο είχε περάσει από τον ελληνικό χώρο η θύελλα των σταυροφόρων. Οι Φράγκοι τυχοδιώκτες της Δ' Σταυροφορίας θα επιδοθούν στην καταστροφή των αρχαίων μνημείων της Πόλης (...)

Ο Παρθενών είχε διατηρηθεί άθικτος κατά την βυζαντινή περίοδο. Ακέραια τα αετώματα, οι μετόπες, οι ζωφόροι. Είχε μετατραπή από τους πρώτους κίβλας μεταχριστιανικούς αιώνες σε ναό της Παναγίας.

Ήρθαν οι σταυροφόροι και τον απογύμνωσαν από τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς του. Κατέστρεψαν ακόμη και τη βιβλιοθήκη του Ακομινάτου.

Ακολουθούν οι Καταλανοί, οι Γενοβέζοι, οι Βενετοί. Αγάλματα δεν υπήρχαν πια. Είχαν, όμως, απομείνει οι κίονες των ναών. Και οι Γενοβέζοι μεγαλοκαρaboκύρηδες που πλούτησαν με το εμπόριο της Ανατολής, φόρτωναν τα μάρμαρα και τα μετέφεραν στην Ιταλία για να χτίσουν τα παλάτια τους.

Ο Γερμανός περιηγητής Ludolph Suehen, κληρικός από τη Βεστφαλία, που ταξίδεψε στην Ιταλία και στην Ελλάδα επί Καταλανών γράφει: «Ολόκληρη η πολιτεία της Γένοβας είναι χτισμένη από τα μάρμαρα και τους κίονες που έχουν μεταφερθή από την Αθήνα».

Και ο Γερμανός ιστορικός Herzberg: «Οι Ιταλοί, και περισσότερο οι Γενοβέζοι, μετέφεραν, όπως φαίνεται, όγκο οικοδομικών υλικών

από τα ανεξάντλητα αρχαιολογικά λείψανα των Αθηνών. Κυρίως ωραιότατους μαρμαρένιους κίονες».(...)

Ο Άγγλος περιηγητής Dodwel γράφει: «Οι Τούρκοι σεβίαστηκαν τον Παρθενώνα και δεν έθιξαν διόλου τις Καρυάτιδες». Αλλά ο σεβασμός ωφειλόταν κυρίως στην εντολή του Μωάμεθ Β' του Πορθητού να μην θιγούν οι αρχαιότητες. Έτσι δημιουργήθηκε παράδοση αιώνων.

Η προστασία, ωστόσο, αφορούσε μόνο τα αρχιτεκτονικά μνημεία. Τα αγάλματα και οι ανάγλυφες μορφές είχαν τεθεί υπό διωγμόν από την πρώτη κιόλας περίοδο της τουρκοκρατίας επειδή το Κοράνιο καταδικάζει τον ανθρωπομορφισμό (...)

Η προστασία των μνημείων της Ακροπόλεως που υπαγορευόταν και από στρατιωτικούς λόγους δεν σημαίνει ότι στην υπόλοιπη χώρα ενδιαφέρονταν οι Τούρκοι για την τύχη των λειψάνων του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Τα κείμενα των περιηγητών αποκαλύπτουν πλήθος μουσουλμανικών βανδαλισμών. Αφηγείται ο περιηγητής Castelan:

«Η αδιαφορία των Τούρκων για την τέχνη έκανε περισσότερο κακό στις αρχαιότητες από τον ίδιο το χρόνο. Δεν κοπιάζουν διόλου να πελεκήσουν τα μάρμαρα. Γκρεμίζουν τα περιλαμπρα αρχαία οικοδομήματα και χρησιμοποιούν τα υλικά για να χτίζουν οικοδομές(...) Δε μπορείς να γάνης ούτε βήμα χωρίς να αναστενάξης βλέποντας την καταστροφή αυτών των ιερών λειψάνων και την εξαφάνιση των μαρτυριών τόσων αιώνων δόξας».

Η συγκέντρωση έργων τέχνης της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας για τη διακόσμηση των παλατιών των Ευρωπαίων μοναρχών εγκαθιιάζεται από τις αρχές του ΙΣΤ' αιώνα(...)

Το 1621 φθάνει στην Αθήνα ο απεσταλμένος του Λουδοβίκου ΙΙ' Louis Deshayes βαρώνος de Courmesnin. Ήταν ο ανιχνευτής.

Ο χρόνος, γράφει ο βαρώνος, έχει προξενήσει λιγώτερο κακό από όσο οι βαρβαρότητες των εθνών που τόσες φορές λεηλάτησαν την πόλη. «Ο Παρθενών είναι ακόμη όρθιος και άθικτος, έτσι που νομίζει κανείς πως χτίστηκε τώρα τελευταία».

Η πληροφορία ήταν πολύτιμη. Καραβάνια αρχαιοκαπήλων ξεκίνησαν από όλες τις γωνιές της Ευρώπης οργανώνοντας επιδρομές διαρπαγής.

Ο Γάλλος πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη Charles Francois Olier μαρκήσιος De Nointel ταξίδεψε στην Ανατολή το 1670 με ρητές εντολές του Κολμπέρ, υπουργού Οικονομικών του

Λουδοβίκου ΙΔ', να λαφυραγωγήσει τους αρχαιολογικούς τόπους (...) Σε επιστολή του αναφέρει στον αυθέντη του:

«Εισηγήθον την πρώτη φοράν επισήμως εις αιτόν τον θησαυρόν των θαιμάτων (εννοεί την Ακρόπολη) και επανήλθον, ινκόγνωτο πλέον, τρείς η τέσσαρας φορές, δια να αποθαιμάσω και γνωρίσω καλύτερον τα σχέδια άτινα επιλοτέχνησεν ο ζωγράφος μου, διακόσια περίπου... Εις ουδένα μέχρι τούδε επετρέπη να σχεδιάση τα γλυπτά».

Από τότε όλοι οι Ευρωπαίοι διπλωμάτες - πρεσβευτές και πρόξενοι - μεταβάλλονται σε αρχαιοσυλλέκτες (...)

Γενικοί, από την έρευνα των ταξιδιωτικών κειμένων της τουρκοκρατίας προκύπτει ότι ο κύριος σκοπός της περιοδείας των περιηγητών στις Ελληνικές χώρες ήταν η συγκέντρωση χειρογράφων από τις τουρκικές η μοναστηριακές βιβλιοθήκες (...) Στις αρχές του ΙΘ' αιώνα ο Άγγλος Edward Daniel μύσθωσε βαζιβουζούκους και ελεηλάτησε τη βιβλιοθήκη της μονής της Πάμμου.

Το 1685 ο Γάλλος πρεσβευτής στην Πόλη De Girardin παίρνει εντολή από το Παρίσι να οργανώσει δίκτυο συλλογής αρχαιοτήτων. Διαβιβάζει ειδική εγκύκλιο σ' όλους τους προξένους της Γαλλίας στην Ανατολή. Και αναφέρει στον υπουργό του (Αύγουστος 1685):

«Συνέστησα εις τον εν Κύπρω πρόξενον να ερευνήση κατά πόσον υπάρχουν εκεί αρχαία νομίσματα και να με πληροφορήση σχετικώς διά ν' αναφέρω εις τον βασιλέα ο οποίος με εφεφόρτισε να συγκεντρώσω παρόμοια αντικείμενα διά το γραφείον και την βιβλιοθήκην του. Μου έδωσεν επίσης εντολήν, όπως εις περίπτωσιν ανευρέσεως αγαλμάτων εντός αρχαίων ερειπίων η κτιρίων, να τα εξετάσω και να εξασφαλίσω από την Πύλην την αναγκαίαν άδειαν διά την μεταφοράν των εις Γαλλία».

Αλλά και η αυστριακή Αυλή σημειώνει επιτυχίες στον ανταγωνισμό της αρχαιοθηρίας. Ο Φερδινάνδος (1503 - 1564) είχε αναθέσει στον Ogier Chiselin de Busbecq, πρεσβευτή του στην Αυλή του Σουλεϊμάν μεταξύ 1554 και 1562, τη συγκέντρωση αρχαιοτήτων από τις ελληνικές χώρες. Ο αρχαιόφιλος αυτός διπλωμάτης κατώρθωσε, ύστερα από επιτόπιες έρευνες, να αποκτήση τεράστιον όγκο αρχαιολογικών θησαυρών και να τους προωθήση στη Βιέννη.

Ο ίδιος επιχειρεί τον απολογισμό των λαφύρων του:

«Έφερα μεγάλη ποικιλία αρχαίων νομισμάτων. Τα σπουδαιότερα απ' αυτά θα τα παρουσιάσω στον αυθέντη μου. Έχω φορτώσει ολόκληρα αμάξια, ολόκληρα καράβια από αρχαιοτήτες και ελληνικά

χειρόγραφα. Έστειλα στη Βενετία διά θαλάσσης 240 ελληνικά βιβλία με προορισμό τη Βιέννη για να τοποθετηθούν στην Αυτοκρατορική Βιβλιοθήκη. Δεν άφησα γωνιά που να μη την έψαξα για να μαζέψω ό,τι είχε απομείνει».

Ό,τι είχε απομείνει... Η λεπτομέρεια είναι αποκαλυπτική. Από τα μέσα κιόλας του ΙΣΤ' αιώνα είχαν διαρπαγή όλα τα κατακεείμενα αρχαιολογικά αντικείμενα και οι βιβλιοθήκες. Και η αναζήτηση αρχαιοτήτων άρχισε να παρουσιάζει δυσκολίες. Χρειάζονται μεγάλες οικονομικές δυνατότητες, γνωριμίες με το δοβλέτι, κατάσκοποι, μεσάζοντες. Η αρχαιοκαπηλία οργιάζει. Διπλωμάτες και ιεραπόστολοι κινούνται στα παρασκήνια. Τούρκοι μεγιστάνες και Έλληνες χωρικοί επιδίδονται σε μια κερδοφόρα αλλά και επικίνδυνη συναλλαγή για την αναζήτηση αγαλμάτων, νομισμάτων και χειρογράφων που θα εμπλουτίσουν τις συλλογές των Ευρωπαίων αρχαιολατρών.

Η μόδα της συλλογής αρχαιοτήτων έφθασε στις αρχές του ΙΖ' αιώνα και στην Αγγλία. Βασιλιάδες και ευγενείς φιλοδοξούν να σπολίσουν τους κήπους και τις αυλές των ανακτόρων τους με ελληνορωμαϊκά γλυπτά.

Ο πρώτος Άγγλος που δημιούργησε συλλογή ελληνικών αρχαιοτήτων ήταν ο Ερρίκος, αδελφός του Καρόλου του Ε'. Είχε στην κατοχή του μεγάλο αριθμό δακτυλιολίων και νομισμάτων.

Ύστερα από το θάνατο του Ερρίκου, ο Κάρολος, φιλοδοξώντας να εμπλουτίσει τη συλλογή και με γλυπτά ανέθεσε στον ναύαρχο σερ Kenelm Digby που αρμένιζε στο Λαγιάο, τη συγγέντρωση αγαλμάτων. Έτσι δημιούργησε πραγματικό αρχαιολογικό θησαυρό από αγάλματα, βωμούς, βάθρα, κίονες.

Είχε στην κατοχή του 1307 πίνακες μεγάλων ζωγράφων και 399 αρχαία γλυπτά.

Αλλά οι μεγαλύτεροι Άγγλοι συλλέκτες του ΙΣΤ' αιώνα είναι ο Thomas Howard, κόμης του Arundel, στρατάρχης και πάμπλουτος γαιοκτήμονας και ο παντοδύναμος δούκας του Μπάκιγχαμ.

Ο κόμης είχε εξαπολύσει πράκτορες σ' όλες τις πηγές των αρχαίων πολιτισμών και είχε καταρτίσει πολυνημισμένες συλλογές έργων τέχνης που αποτελούσαν πραγματικά μωσαϊκά. Οι κυριότεροι πράκτορές του ήταν οι Άγγλοι διπλωμάτες στην Κωνσταντινούπολη και οι έμποροι που ταξίδευαν στην Ελλάδα και στη Μικρά Ασία.

Έτσι άρχισε ο ανταγωνισμός που ωδήγησε σε αρπαγές γλυπτών, σε αζωοτηριασμούς αγαλμάτων, σε καταστροφές μνημείων, στην

κερδοσκοπία και στη συναλλαγή.

Επί αιώνες οι Άγγλοι και οι Γάλλοι πρεσβευτές στην Κωνσταντινούπολη έπαιζαν το ρόλο ανιχνευτών αρχαιοτήτων και αρχαιοκαπήλων για λογαριασμό των μοναρχών που εκπροσωπούσαν ή άλλων φιλότεχνων μεγιστάνων.

Έβδομος πρεσβευτής της Αγγλίας στην Κωνσταντινούπολη... ήταν ο σερ Thomas Roe (...). Ο Roe υπήρξε μία από τις σκοτεινότερες μορφές της αγγλικής διπλωματικής ιστορίας. Η επταετία της παραμονής του στην Κωνσταντινούπολη (1622 - 1628) αποτελεί μια από τις σκανδαλώδεις περιόδους της αρπαγής καλλιτεχνικών θησαυρών, της αρχαιοκαπηλίας και της καταστροφής κλασικών έργων στον ελληνικό χώρο. Τουρκόφιλος, κυνικός και φιλοχρήματος εκμεταλλευόταν τη διπλωματική του ιδιότητα οργανώνοντας επιχειρήσεις εξαγωγής αρχαιοτήτων στην Ευρώπη.

Ο σατανικός του ρόλος και ο αδίστακτος χαριζτήρας του αποκάλυπτονται από τα κείμενα της αλληλογραφίας του με διαφόρους πάτρωνές του στην Αγγλία. Το 1625 εκμυστερεύεται στον αρχιεπίσκοπο του Καντέρμπορντ τις προσπάθειές του να εξαπατήσει τον πατριάρχη και να αποσπάσει αρχαία χειρόγραφα και βιβλία από την πλουσιωπάτη βιβλιοθήκη του Πατριαρχείου.

«Αγωνίζομαι να πείσω τον πατριάρχη, που έχει μεγάλη συλλογή, ότι τα αρχαία βιβλία σκονίζονται και σαπίζουν ανάμεσα στους αμαθείς Έλληνες που δεν πρόκειται ούτε να τα χρησιμοποιήσουν ούτε να τα καταλάβουν ποτέ. Προσπαθώ να τον πείσω να μου παραδώσει τα βιβλία γιατί ανήκουν πλέον στην Εκκλησία και πρέπει να δημοσιευθούν. Ότι τα βιβλία αυτά αποτελούν όπλα για τους ειδικούς και όχι για τους αμαθείς καλογέρους.

Από τη συζήτηση ανεκάλυψα ότι ο πατριάρχης δεν γνωρίζει τα ονόματα πολλών συγγραφέων, ούτε το περιεχόμενο των βιβλίων. Κατάλαβα επίσης ότι δεν έχει ιδέα για την αξία τους. Διαπίστωσα τέλος ότι στη βιβλιοθήκη υπάρχουν χειρόγραφα εκκλησιαστικής και πολιτικής ιστορίας που μπορούν να φωτίσουν μακρινές, σκοτεινές εποχές. Τελικά, του πρότεινα να γίνει ανταλλαγή. Να μου δώσει τα αρχαία βιβλία που βρίσκονται θαμμένα στο σκοτάδι και να του προσφέρω μια ολόκληρη βιβλιοθήκη των κλασικών, καθώς και διδακτικά βιβλία που δεν υπάρχουν στις ελληνικές εκκλησίες. Μου υποσχέθηκε να με δεχθή σε ακρόαση και να μου παραχωρήσει μερικά αρχαία βιβλία για τις βιβλιοθήκες της Αγγλίας και άλλων χριστιανικών χωρών. Αλλά η φιλοδοξία μου είναι να τα κρατήσω όλα

μαζί» (...)

Φθάνοντας ο sir Thomas Roe στην πόλη και αναλαμβάνοντας τα νέα πρεσβευτικά του καθήκοντα παίρνει παραγγελία από τον Άγγλο ευγενή να συγκεντρώσει αρχαιότητες, γλυπτά, επιγραφές, κ.λ.π.

Ο Roe απαντά με προθυμία...«Είναι αδύνατο να βρεθούν χειρόγραφα παλαιών και καλών συγγραφέων γιατί τα τελευταία που υπήρχαν τα κορυφολόγησε ο Γάλλος πρεσβευτής»¹.

¹. Ο αγγλογαλλικός πολιτικός, οικονομικός και θρησκευτικός ανταγωνισμός επεκτείνεται και στο προσοδοφόρο κίνηρι των αρχαίων θησαυρών. Η διπλωματία συμπλέκεται με την αρχαιοκαπηλία. Δύο περίπου αιώνες αργότερα η αγγλογαλλική αντιζηλία θα οδηγήσει σε άγρια λεηλασία των μνημείων της Ακροπόλεως. Το 1785 ο πρεσβευτής της Γαλλίας στην Πόλη Choiseul Gouffier απέσπασε από τον σουλτάνο φερμάνι με άδεια σπυλολής αρχιτεκτονικών τμημάτων μνημείων και άλλων αρχαιότητων. Με το φερμάνι στο χέρι και με τη βοήθεια του προξένου της Γαλλίας στην Αθήνα Fauvel, ο Gouffier φόρτωσε ολόκληρα καράβια με γλυπτά από τους αρχαιολογικούς χώρους της Αττικής. Αλλά το τρόπαιο του Γάλλου πρεσβευτή εξώργισε τον Άγγλο σνάιτελφ του, πρεσβευτή επίσης στην Κωνσταντινούπολη, λόρδο Έλγιν. Ζήτησε και κείνος φερμάνι από τον σουλτάνο για να ολοκληρώσει τη λεηλασία. Ο σουλτάνος αντιδρούσε στις αξιώσεις του λόρδου. Αλλά το 1801, όταν άρχισαν οι αγγλοτουρκικές διαπραγματεύσεις για το καθεστώς της Αιγύπτου, τα μνημεία της Ακροπόλεως έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στη διπλωματική συναλλαγή. Ο σουλτάνος, ενισχύοντας τις διαπραγματευτικές του δυνατότητες, υπέγραψε το φερμάνι και ο Έλγιν κατόρθωσε να υπερβαλέψει τον Γάλλο πρεσβευτή αποσπώντας και πρινόζοντας τα γλυπτά του Παρθενώνος, του Ερεχθείου και του μνημείου του Θρασύλλου.

Συνεχίζεται το άρθρο στο επόμενο τεύχος.

Η ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΥΣΗ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΗ

Για να ζει και να εξελίσσεται αυτός ο μικρόκοσμος, ο άνθρωπος, είναι υποχρεωμένος να μένει σε επικοινωνία, σε διαρκή σύνδεση με το μακρόκοσμο, τη φύση. Οφείλει αδιάκοπα να κάνει ανταλλαγές μαζί της και αυτές οι ανταλλαγές ονομάζονται ζωή. Η ζωή δεν είναι τίποτε άλλο, παρά αδιάκοπες ανταλλαγές ανάμεσα στον άνθρωπο και την φύση. Αν αυτές οι ανταλλαγές εμποδιστούν, ακολουθούν η αρρώστια και ο θάνατος...

Τίποτα δεν υπάρχει μέσα στο σύμπαν που να μην είναι ζωογονημένο και εμπνευμένο από το θείο Πνεύμα. Όλα ζούν, αναπνέουν, πάλλονται και κοινωνούν με αυτό το μεγάλο ρεύμα που βγαίνει από το Θεό και που πλημμυρίζει το σύμπαν, από τ' άστρα μέχρι τα μικρότερα μόρια...

Οι άνθρωποι για να είναι ευτυχισμένοι και για να αισθάνονται μέσα στην πληρότητα, πρέπει να μάθουν να κάνουν τις ανταλλαγές σωστά και κυρίως πρέπει να ανοίγουν την καρδιά τους στη φύση, να αισθάνονται ότι είναι συνδεδεμένοι με αυτήν, ότι αποτελούν μέρος της. Εκείνος που ανοίγει την καρδιά του σ' αυτό το θείο ρεύμα που διασχίζει το σύμπαν, πραγματοποιεί την τέλεια ανταλλαγή και τότε ξυπνάει μέσα του μια νέα νόηση, χάρη στην οποία αρχίζει να συλλαμβάνει τα πιο λεπτά φιλοσοφικά θέματα...

Η φύση είναι το μεγάλο βιβλίο που πρέπει να μάθουμε να διαβάσουμε. Είναι η μεγάλη Κοσμική Δεξαμενή με την οποία πρέπει να συνδεθούμε. Πώς θα αποκαταστήσουμε αυτόν το σύνδεσμο; Απλούστατα: είναι το μυστικό της αγάπης.

Αν αγαπάμε τη φύση, όχι για την ευχαρίστηση και τη διασκέδασή μας, αλλά επειδή αυτή είναι το μεγάλο Βιβλίο που έγραψε ο ίδιος ο Θεός, θ' αναβλύσει μέσα μας μια πηγή που θα καθαρίσει όλες τις ακαθαρσίες, θα απελευθερώσει τις βουλωμένες διόδους και θα αρχίσει μια ανταλλαγή χάρη στην οποία θα έχουμε την κατανόηση, τη γνώση.

Ο. Αϊβανχόφ (Τα μυστικά του βιβλίου της φύσης).

Η ΕΧΕΜΥΘΙΑ

Περί των σκοπών και προθέσεων και σχεδίων σου μη ομιλεί ποτέ εις κανένα, ειμή μόνον εις πρόσωπον περί της φιλίας του οποίου έχεις πλήρη βεβαιότητα, την φιλίαν του οποίου έχεις πολλάκις δοκιμάσει, και το οποίον δεν σε φθονεί, αλλά ειλικρινώς επιθυμεί, όσον και συ, να λάβης το ποθούμενον. Η τήρησις της εχεμυθίας αυτής απείρως αυξάνει την ελκτικήν δύναμιν της διανοίας σου (για την πραγματοποίησίν του). Ενθυμού ότι οι τοίχοι έχουν όπα... Όλαι αι μεγάλαι επιτυχίαι εξαρτώνται από της εχεμυθίας. Δηλαδή εχεμυθίας από παντός, εξαιρέσει εκείνων τους οποίους δύνασαι απολύτως να εμπιστευθής και οι οποίοι έχουν το αυτό συμφέρον ή ενδιαφέρον δια την επιτηχίαν όπως και συ... Το να ομιλής περί του σκοπού σου εις εκείνους οι οποίοι εις τους κρυφούς διαλογισμούς των έχουν αντιζηλία για την πιθανή επιτηχία σου, ελαττώνει την δύναμιν της διανοίας σου όπως ελκύση εις σε το ποθούμενον. **Τότε κατά γράμμα εγκαταλείπεις τον πόθον σου.**

ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΡΑΚΟΥΛΗ (Στοιχεία Βιονομίας, Γ).

ΠΟΤΕ ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΘΕΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑ

Οι Ινδοί λένε: «Όταν ο μαθητής είναι έτοιμος, ο Δάσκαλος έρχεται». Αυτή η φράση έχει πολύ βαθύ νόημα: δείχνει ακριβώς ότι ο μαθητής είναι πάντα αυτός που πρέπει να κάνει προσπάθειες για να έλξει βοήθεια. Όταν θα γίνουν οι προσπάθειες, η βοήθεια θα έρθει, είναι σίγουρο. Υπάρχει ένας παγκόσμιος νόμος της αγάπης και της αλληλοβοήθειας, όμως δεν μπορεί να μπει σε κίνηση παρὰ μόνο αν εσείς οι ίδιοι κάνετε προσπάθειες.

Ο. Αϊβανγκόφ (Τι είναι ένας πνευματικός δάσκαλος)

Μία ψυχή δε μπορεί να δει το ωραίο, αν δεν είναι ωραία αυτή η ίδια. Ας γίνει λοιπόν κάθε άνθρωπος πρώτα θεός και ωραίος, αν έχει στο νου του να δει το Θεό και την ωραότητα.

ΠΛΩΤΙΝΟΥ (Εννεάδες, Α, VI, 9)

(Ουδέ το καλόν αν ίδοι ψυχή μη καλή γενομένη. Γενέσθω δη πρώτον θεοειδής, πιας και καλός πας, ει μέλει θεάσασθαι θεόν τε και καλόν).

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Στις 8/5/95 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων της Θεοσοφικής Εταιρείας η ετήσια εορτή του Λευκού Λωτού. Τα τρία άρθρα που ακολουθούν είναι από τις ομιλίες που ελέχθησαν την εσπέραν εκείνη.

ΜΥΗΣΗ ΚΑΙ ΘΕΟΓΝΩΣΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΦ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗ

Αδελφοί μου, στην εορτή αυτή του Λευκού Λωτού που επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο στις 8 Μαΐου, οι Θεόσοφοι εις ολόκληρο τον κόσμο συνέρχονται από κοινού και τιμούν με ευλάβεια την μνήμη της Ε.Π. Μπλαβάτσκυ επέτειο του θανάτου της.

Ποία ήταν, τι είπε και τι έκανε κατά την διάρκεια της ζωής της, γενικώς μας είναι γνωστά, διότι κατ' επανάληψη τα έχουμε ακούσει εις τον χώρο αυτόν κατά το παρελθόν από ομιλίες των αδελφών μας. Την βραδυνά αυτή με την άδειά σας θα σταθώ σε μιά μικρή παράγραφο του βιβλίου της «Μυστική Διδασκαλία» την οποία θεωρώ λίαν διαφωτιστική δια τους ερευνητές θεοσόφους και η οποία έχει ως εξής:

«Την θεία αυτή γνώση (των Μεγάλων Όντων) μόνο με την Μύηση μπορεί κανείς να την αποκτήσει». Τα περιεκτικά αυτά λόγια της Μπλαβάτσκυ τα οποία έγραψε κατόπιν εμπνεύσεως από τον Διδάσκαλόν της λίγο καιρό πριν αποδημήσει σε φωτεινότερους κόσμους νομίζω ότι θα πρέπει να μας προβληματίσουν. Μία από τις λέξεις της παραγράφου αυτής που δι' εμέ αποτελεί το κλειδί της μετουσίωσεως του ανθρώπου, είναι η Μύηση την οποία πολύ συχνά ακούμε να προφέρεται ιδίως σε χώρους κατά κανόνα πνευματικούς. Φαινομενικά η λέξη αυτή είναι γνωστή, αλλά στην πραγματικότητα είναι άγνωστη. Ό,τι σχετικώς γνωρίζουμε περί αυτής, δεν είναι παρά απλές πληροφορίες, που καθώς νομίζω δεν βοηθούν τον ερευνητή θεόσοφο ν' αντιληφθεί την φύση και τον σκοπό που εξυπηρετεί. Τί είναι λοιπόν η Μύηση αυτή περί της οποίας μας ομιλεί η Μπλαβάτσκυ; Μπορούμε άραγε να συλλάβουμε το νοημά της και να καταλάβουμε την λειτουργικότητά της;

Νομίζω αδελφοί μου ότι μια τέτοια προσπάθεια από μέρους μας με τον συνήθη και γνωστό τρόπο ερεύνης είναι μάταιος κόπος, διότι

η Μύηση δεν σχετίζεται με το γνωστό, αλλά με το άγνωστο, το υπερβατικό, που η διάνοια αδυνατεί να εισχωρήσει εις τον χώρο του. Δια της Μυήσεως ο νεόφυτος όλων των εποχών αποκτά μία εμπειρία ενός άλλου επιπέδου, που μόνο η ώριμος ψυχή με τα απόκρυφα αισθητήριά της μπορεί να νοιώσει και να αντιληφθεί.

Η Μύηση είναι μία ξεχωριστή αίσθηση που επεκτείνεται πέρα από το συνειδητό, στο υπερασυνειδητό. Όσοι δε από τους ολίγους ζηλωτές της θείας γνώσεως είχαν την αγαθή τύχη να ζήσουν εσωτερικά την ευλογία της Μυήσεως, δεν μπόρεσαν με τα λόγια να την περιγράψουν και να την μεταδώσουν. Διότι τα λόγια όσο ωραία και αν είναι, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν ν' αναπαραστήσουν και αποδώσουν πιστά και ζωντανά την υπερβατική θεώρηση της ψυχής.

Έχει ειπωθεί από τους μεμνημένους Διδασκάλους ότι η δωρεά της Μυήσεως δεν προσφέρεται, ούτε χαρίζεται εις τους απαίδευστους και αμαθείς, διότι εσωτερικά φτωχοί καθώς είναι, αδυνατούν να πληρώσουν το τίμημα. Εδώ, νομίζω, θα πρέπει να διευκρινίσουμε, ότι η Μύηση έχει δύο όψεις: μία τυπική και μία ουσιαστική. Η πρώτη είναι εύκολη και προσιτή σε κάθε ενδιαφερόμενο. Η δεύτερη όμως απρόσιτη εις τους πολλούς, δεν αγοράζεται δια χρημάτων ούτε με οιαδήποτε άλλο υλικό αντίκρισμα, αλλά μόνον δια της **αρετής**. Αυτό είναι το μοναδικό νόμισμα που θέλει ο πνευματικός κόσμος δια να μας αποκαλύψει τα κρυμμένα μυστικά του.

Η αληθινή Μύηση που στην εποχή μας σπανίζει, είναι μία θείκη προσφορά προς τους αξίους, εκείνους που αγωνίζονται συνεχώς να καθυποτάξουν τις αδυναμίες και τα πάθη τους, αφυπνίζοντας την πνευματική τους φύση.

Στις πράξεις των Αποστόλων αναφέρεται, ότι ο Σίμων ο μάγος προσφέρων χρήματα εις τον Πέτρο δια να λάβει ως ενόμιζε την δωρεά του Αγίου Πνεύματος πήρε την απάντηση. «Ύπαγε συ, συ και το αργηριόν σου εις απόλειαν».

Αυτή είναι σ' όλες τις εποχές η απάντησις των μεμνημένων προς εκείνους που ασυλόγηστα ζητούν την ανωτέρα γνώση. Η Μύηση εις τους αρχαίους χρόνους συνδέετο άμεσα με τα Μυστήρια τα οποία εθεοπίσθησαν σε μυθική εποχή από τον Πνευματικό κόσμο προς διαπαιδαγώγησι των ανθρωπίνων ψυχών. Κατά την εσωτερική παράδοσι τα Μυστήρια είναι θεσμός πνευματικός απορρέων εκ του Ορθού Λόγου.

Σ' όλες τις εποχές όπου αυτά ελειτούργησαν υπό την εποπτεία Μυσταγωγών έγιναν η γέφυρα δια μέσου της οποίας οι ώριμες και

καλλιεργημένες ψυχές οδηγούνται προς την θέωση. Ο άνθρωπος που εκ βαθέων αναζητεί την Αλήθεια μπορεί να έρθει εις επικοινωνία μετ' αυτών και να λάβει το φως, όχι όμως δια των κοινών αισθήσεων και του νου αλλά δια της θείας του φύσεως. Το μέγα τούτο έργο του Θείου Κόσμου που πραγματοποιείται με την Μύηση, δεν είναι δυνατόν να γίνει αντικείμενο αμέσου γνώσεως εις τον κοινό ερευνητή, αλλά μόνον εις εκείνον που έχει την δέουσα ωριμότητα και την ανάλογο εσωτερική παιδεία. Διότι όπως είπε και ο Πυθαγόρας «Ου τα πάντα τοις πάσι ρητά».

Ο μινούμενος εις τα Μυστήρια, εκείνος που συμμετείχε ενεργώς και συνέπασχε, έχανε προς στιγμή την αίσθηση του παρόντος κόσμου και μεταφερόταν νοερώς εις ένα άλλο θείας μακαριότητας. Εις τα ηθικά του ο Πλούταρχος αναφέρει ότι «ο νεόφυτος σε μια φάση της μνήσεώς του, βιάδιζε ελεύθερος και στεφανωμένος, σ' ένα χώρο πλημμυρισμένο από φως, όπου συναντούσε ολίγους εκλεκτούς άνδρες, ενώ πιο πέρα έβλεπε τον όχλο να τρέμει και να φοβάται το θάνατο, χωρίς να ενδιαφέρεται δια τα πέρα του τάφου αγαθά».

Ο Πλάτων επίσης εις τον Φαίδρο λέγει τα εξής:

«Μνηθέντες εις τα Μυστήρια ταύτα τα οποία αρμόζει να καλέσουμε τα θειότερα πάντων, απηλλάγημεν των κακών, τα οποία μοιραίως μας ανέμενον εις ένα μελλοντικόν βίον. Ομοίως και εν συνεχεία προς την θεία ταύτην Μήσην κατέστημεν θεαταί εξόχων και θείων οραμάτων οντοτήτων πνευματικών, περιβαλομένων υπό ανεσπέρου φωτός, ελευθερούμενοι από το μνήμα τούτο το οποίο τώρα καλούμεν σώμα και που το περιφέρουμε μαζί μας δεσμευμένοι καθώς το όστρακον».

Ενόμιζα γράφει ο Αριστείδης ο σοφιστής που έζησε τον 1ο προς τον 2ο αιώνα, ότι «ήγγιζα τον Θεόν, ότι αισθανόμουν την παρουσίαν του, ότι ευρισκόμουν μεταξύ εγρηγόρσεως και ύπνου, ότι το σώμα μου ήτο εντελώς ελαφρόν. Ουδείς θνητός θα ηδύνατο να το περιγράψει και το κατανοήσει εάν δεν είναι Μύστης. Η νέα αυτή θεώρηση των πραγμάτων δεν υπόκειται στους νόμους της κατωτέρας ζωής. Η γέννηση και ο θάνατος δεν την επηρεάζουν πλέον. Μπορεί κανείς επί μακρόν να ομιλεί δια το αιώνιον, αλλά ο ομιλών περί αυτού χωρίς προηγουμένως να κατέλθει εις τον Άδη, δεν γνωρίζει τι λέγει».

Ο Απουλήϊος επίσης εις το βιβλίον του ο Χρυσός Όνος αναφέρει τα εξής: «Κατά την διάρκεια της μνήσεώς μου, επλησίασα τα σύνορα του θανάτου και έφθασα στο κατώφλι της Περσεφόνης· διήλθα

δι' όλων των στοιχείων και αντίρρισα τους άνω και κάτω θεούς· και κατά το μεσονύκτιο είδα τον ήλιο λάμποντα εν πλήρει μεσημβρία».

Κατά τον Αριστοτέλη ο μνούμενος εις τα αρχαία Μυστήρια: «Ου μαθείν τι δει, αλλά παθειν και διατεθίναι». Δηλαδή ο νεόφυτος κατά την διάρκεια της Μνήσεως δεν εδιδάσκετο με τον γνωστό τρόπο της εγκυκλίου μαθήσεως, αλλά εδέχετο υπερβατικά μηνύματα εσωτερικά εις την ψυχή του άμεσα και απ' ευθείας χωρίς την μεσολάβηση των κοινών αισθήσεων και του νου.

Με τον τρόπο αυτό ο μνούμενος συμμετείχε και συνέπαισχε, διότι ζούσε εντός του αυτό που διεδραματιζέτο, και που ο ίδιος ήταν ο πρωταγωνιστής. Στην Μύηση που εγίνετο με αυτές τις προϋποθέσεις δεν υπήρχε παρατηρητής και παρατηρούμενος, διότι η ψυχή ανερχομένη στο υπεραινείδητο επίπεδο, εταινίζετο και ενοποιείτο. Ο τρόπος αυτός της μαθήσεως καθαρά εκστασιακός απέβαλε εις το να διεγείρει και ενεργοποιήσει τις εσωτερικές δυνάμεις του νεοφύτου, ώστε δι' αυτών αντιληφθή τις βαθιές έννοιες που υποκρίπτοντο εις το παιζόμενο αλληγορικό δράμα.

Δια να έρθει κάποτε και σε μας αυτή η ευλογημένη στιγμή της Μνήσεως, θα πρέπει διαρκώς ν' ασκούμεθα επί της αρετής. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνούμε, ότι η αρετή δεν κατακτάται με τα λόγια παρά μόνο με τα έργα. Η θεία γνώση δεν ανακαλύπτεται, αλλά αποκαλύπτεται σταδιακά δια της Μνήσεως. Αποκαλύπτεται δε όχι εις εκείνους που απλώς βλέπουν, αλλά είναι εις θέση να εννοούν. Όχι εις αυτούς που απλώς ακούουν, αλλά που είναι πρόθυμοι άνευ αναβολής να εφαρμόσουν. Ευτυχής είναι όποιος με ελευθέρα θέληση αναζήτησε την θεία γνώση και ευτυχέστερος εκείνος που μηητικά την εδέχθη και την κατενόησε. Διότι μόνο αυτός θα κατακτήσει το έπαλθο της αθανασίας και θα συγκατοικήσει με το Θείον.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΗΛΙΑ ΚΙΜΟΥ

Με ιδιαίτερη συγκίνηση παίρνω το λόγο, να πω λίγα λόγια στην αποψινή γιορτή του «Λευκού Λωτού», που γίνεται για τη μνήμη της ζωής και του θανάτου της Έλενας Πετρόβνα Μπλαβάτσκι. Έχουν περάσει 164 χρόνια από τη γέννησή της - γεννήθηκε την 31η Ιουλίου 1831 - και 104 χρόνια από το θάνατό της - πέθανε την 8η Μαΐου 1891 στην Αγγλία. Και όμως, αισθανόμαστε ζωντανή την «παρουσία» της με την ίδρυση της Θεοσοφικής Έταιρείας με τον αδελφό Θεόσοφο, Αμερικανό Συνταγματάρχη, Χένρυ Στήλ Όλκοτ, τη 17η Νοεμβρίου 1875 στη Νέα Υόρκη των Ηνωμένων Πολιτειών και από την 3ην Απριλίου 1905 στο Madras των Ινδιών. Ως Θεόσοφοι ζούμε το Θεοσοφικό της πνεύμα, που μας μετέδωσε με το ανεκτίμητο και ανεπανάληπτο συγγραφικό της έργο.

Δε θα σας απασχολήσω με λεπτομέρειες για την καταγωγή της, τη φροντισμένη εκπαίδευσή της, τις μακροχρόνιες και εξαντλητικές έρευνές της για τη γνώση της αρχαίας σοφίας, τα κοπιαστικά ταξίδια της σ' όλον τον κόσμο, το συγγραφικό της έργο, την προσφορά της στην υπηρεσία του ανθρώπου και της ανθρωπότητας γενικότερα. Λίγο - πολύ είναι γνωστές και πολλές φορές ειπωμένες. Θα ήθελα όμως, να σταθώ και να εξάρω τη συμβολή της στη γνώση της αλήθειας, που σχετίζεται με την Δημιουργία του Κόσμου και του ανθρώπου, την ύπαρξη του Πνευματικού Κόσμου, την προέλευση της ανθρώπινης ψυχής, το ύψιστο αγαθό της ανθρώπινης ζωής, σε μιιά εποχή που οι υλιστικές και αθεϊστικές φιλοσοφίες σα «χειμαρός» απειλούσαν να κατακλύσουν την ανθρωπότητα και να υποδουλώσουν την ανθρώπινη σκέψη. Η Μπλαβάτσκι «τάραξε» τα φιλοσοφικά «ρεύματα» της εποχής της και βοήθησε στην απελευθέρωση και στην απολύτρωση του ανθρώπινου γένους από τα «ασφρακτικά πλοκάμια» του υλιστικού «δαίμονα» και άνοιξε τις λεωφόρους του Πνεύματος, της Αλήθειας, της Ζωής, της Δόξας και της Λιωνιότητας. Στο έργο της αυτό υπήρξε ακούραστη, δραστήρια, ζηλώτρια, επίμονη, ανστηρή, αφοσιωμένη στο ιδεώδες της που ήτανε η γνώση και η διάδοση της Θείας Αλήθειας, πέρα από θρησκευτικές, φιλοσοφικές, επιστημονικές προκαταλήψεις, δοξασίες και «αμπού». Η ζωή της υπήρξε μια «ζωντανή θυσία» στο βωμό της υπηρεσίας προς το συνάνθρωπό της και τον κόσμο. Άφησε παρά-

δειγμα αληθινού Θεοσόφου, φωτισμένου Διδασκάλου, Πνευματικού Οδηγού. Άναψε τη «λαμπάδα» της Απόλυτης γνώσης και Αλήθειας. Για το έργο της αυτό τιμούμε, τη μνήμη της με την αποψινή μας γιορτή και στρέφουμε, με σεβασμό και ευλάβεια, τη σκέψη μας στη σεπτή και αυστηρή εικόνα της μορφής της.

Η Θεοσοφία είναι ταυτισμένη με τη ζωή του ανθρώπου. Δίνει το αληθινό της νόημα, φωτίζει τη σκέψη, απελευθερώνει από προκαταλήψεις, δόγματα και φανατισμούς που αφθονούν στην εποχή μας. Διευρύνει τη συνείδηση, οδηγεί στην πνευματικότητα και δημιουργεί έναν ανώτερο τρόπο - ποιότητα ζωής. **Εξανθρωπίζει και εξευγενίζει! Αγγίζει τα προβλήματα της ανθρώπινης κοινωνίας και «σηματοδοτεί» το σωστό δρόμο - τρόπο επίλυσής τους. Αποδεικνύει την εσφαλμένη πορεία - δράση των ηγετών του κόσμου και τους κινδύνους που αυτή εγκυμονεί. Υποδεικνύει το δρόμο προς την ειρήνη, την ασφάλεια και την ευημερία των λαών της γης! Η αδελφότητα των ανθρώπων, την οποίαν πρεσβεύει, θα διαδραματίσει τον καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία ενός ανώτερου πολιτισμού και καλλίτερου - ειρηνικότερου κόσμου!**

Με τη συγκριτική μελέτη, εξ άλλων των θρησκευτών οδηγεί στη γνώση της αλήθειας, που είναι ανώτερη πάσης θρησκείας. Όλοι οι θρησκευτικοί αρχηγοί σκοπό τους είχαν να διαδώσουν την αλήθεια. Αυτήν την αλήθεια έχει περισσότερο ανάγκη ο σημερινός μας κόσμος. Ο Ιησούς τόνισε: «Εγώ γι' αυτό ήρθα να μαρτυρήσω - να πω την αλήθεια».

Δε θα πρέπει να μας διαφεύγει η σπουδαιότητα που έχει και ο τρίτος σκοπός της Θεοσοφικής Εταιρείας, ο οποίος είναι η «έρευνα και η ερμηνεία των ανερμηνεύτων φυσικών νόμων και των λανθάνουσών δυνάμεων του ανθρώπου». Στο γύρω μας κόσμο, στο Σύμπαν ευρύτερα, υπάρχει πολύ ακόμη άγνωστο «μυστήριο». Αυτό ισχύει και για τον άνθρωπο. Η επιστήμη, παρά τις ραγδαίες εξελίξεις, τις άοκνες έρευνες και αξιόλογες επιτυχίες της δεν έχει φθάσει ακόμη στο τέρμα - στο τέλος. Τα όριά της είναι περιορισμένα! Καλείται να τα διευρύνει και να θέσει τις επιτυχίες της στην υπηρεσία και προς όφελος του ανθρώπου. Της ανθρωπότητας γενικότερα. Αυτός είναι και ο σκοπός της, το έργο της. Είναι πολύ ακόμη έργο μπροστά της.

Η πλήρης υλοποίηση των σκοπών της Θεοσοφικής Εταιρείας απαιτεί τη συμβολή και την συνεργασία όλων των πολιτικών, θρησκευτικών, επιστημονικών, εκπαιδευτικών κ.λ.π. κοινωνικών παρα-

γόντων, οι οποίοι διαμορφώνουν τη σύνθεση και την εικόνα του σημερινού κόσμου.

Η συνειδητοποίηση των αγαθών που θα προέλθουν από αυτήν την προσπάθεια θα δράσει ως «καταλύτης» των αντιδράσεων και αντιθέσεων των. Θα ανοίξει τη «λεωφόρο» της ευδαιμονίας των λαών της γης! Στην πραγματοποίηση των «οραμάτων» των και των επιδιώξεών των - φιλοδοξιών των, τις οποίες, όμως, δεν επιτυγχάνουν. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η συμμόρφωσή τους μ' αυτά τα ιδεώδη, για ένα λαμπρότερο μέλλον της φυλής, έναν ειρηνικό κόσμο, μια καλλίτερη ανθρώπινη κοινωνία. Έναν ανώτερο πολιτισμό. Είναι ιερή υποχρέωσή τους! Ύψιστο καθήκον!

Πέραν των ανωτέρω στόχων η Θεοσοφία βοηθάει στη θειοποίηση της ανθρώπινης ζωής, στην πνευματική εξέλιξη και τελειοποίηση του ανθρώπου, στην ένωση της ψυχής με το Θείο, στην αιωνιότητα και Μακαριότητα. Το μήνυμα αυτό ήθελε να περάσει στους Θεόσοφους ο Χένρυ Όλκοτ με την καθιέρωση της γιορτής του «Λευκού Λωτού», για τη μνήμη της ζωής και του θανάτου της Έλενας Μπλαβάτσκι. Ο Όλκοτ υπήρξε ένας αξιόλογος επιστήμονας, ακούρατος ερευνητής, εργάτης του πνεύματος. Ισάξιος της Μπλαβάτσκι! Το έργο του υπήρξε σημαντικό.

Με το μήνυμά του δίνει παρηγοριά, ενθάρρυνση, προτροπή κι' ελπίδα. Με το Λωτό εξεικονίζεται η υλική και η θεία φύση του ανθρώπου. Η σύνθεσή του από υλικό σώμα, ψυχή και πνεύμα. Συμβολίζεται η δημιουργία με την ενέργεια του πνεύματος, μέσω της ύλης, της ζωής και των μορφών της. Εξεικονίζεται η δόξα και η λαμπρότητα της πνευματικής ζωής, πέραν των ορίων του υλικού κόσμου!

Ο Λωτός συμβολίζει την αθανασία της ανθρώπινης ψυχής, η οποία κατέρχεται στην ύλη για την υλοποίηση του Θείου σκοπού της. Συμβολίζει τη δόξα, την ωραιότητα, το κάλλος, το μεγαλείο, την αιωνιότητα που ανοίγεται μπροστά της. Η Μπλαβάτσκι πίστευε ότι σε κάθε άνθρωπο υπάρχει ένας Θεός. Ως Θεό εννοεί το Ανώτερο Εαυτό του καθενός από μας. Η ένωση με το Θείο γίνεται με την ένωση με το Θεό του καθενός, τη συνειδητοποίησή του. Το άνθος - το κόσμημα του Λωτού, κατά την Μπλαβάτσκι, είναι ο πνευματικός άνθρωπος ή Θεός. (The Secret Doctrye, Vol.5, Page 452, 453).

Ο άνθρωπος, όπως αναφέρει ο Ιώβ, ο ψαλμωδός Δαυΐδ, ο Ησαΐας, ο Πέτρος κ.λ.π. είναι ολιγόβιος, πλήρης ταραχής, «βλασπάνει ως άνηθος - όπως ο Λωτός, κόπτεται και μαραίνεται. Η

δόξα αυτού παρέργεται!» (Ιώβ ιδ' 1 - 2, ψαλμοί ραε15, Ησαΐας μα6, Α' Πέτρον α' 24).

Η Ζωή όμως, που ρέει από το «Θρόνο του Θεού», κατά την Αποκάλυψη κβ' 1, ζωοποιεί τον άνθρωπο και τον δίνει απεριόριστες δυνατότητες, ανείπωτη δόξα και ωραιότητα. Το ύψιστο ιδεώδες του ανθρώπου είναι να κερδίσει από τη θνητή του φύση, την αθανασία! Και για το σκοπό αυτό, που είναι πραγματικός και επιζήσιμος, μπορεί ο άνθρωπος και πρέπει να εργασθεί.

Το δώρο του Θεού είναι αιώνια Ζωή. Για το σκοπό αυτό έχει μέσα του το «τάλαντο», το Θείο Εαυτό, το Πνεύμα του Θεού. Την έννοια αυτή είχε και η παραβολή των «ταλάντων» του Ιησού. (Ματθ. ΚΕ' 14 - 29). Κάθε άνθρωπος πρέπει να καλλιεργεί αυτό το «τάλαντο» - Θείο στοιχείο. Να φέρει καρπούς πνευματικούς, με έργα ανιδιοτελούς αγάπης προς τους ανθρώπους, αφιερωμένα στο Θεό. Με το Θείο στοιχείο, το πνεύμα θα επιστρέψει στον «οίκο του Πατρός», θα κερδίσει την αιώνια Ζωή και την Αθανασία! Με την απόλυτη γνώση, τη θεογνωσία, ο άνθρωπος επιστρέφει στην αιώνια Ύπαρξη. Με την αρμόζουσα πνευματική καλλιέργεια και τελειότητα θα ενωθεί ξανά με το Θεό. Με την ύψιστη τελειότητα η ψυχή απελευθερώνεται από τον εφήμερο υλικό κόσμο, τη γέννηση και το θάνατο, το νόμο της μετενσάρκωσης. Επιτυγχάνει το ύψιστο ιδεώδες της ζωής, που είναι η Θεία πραγματοποίηση, η Αιώνια Ζωή και η Μακαριότητα!

Τα πνευματικά έργα είναι αναγκαία γι' αυτό το σκοπό. Ο Ιησούς τόνισε στους μαθητές του: «Παν δένδρον μη φέρον καρπὸν εκκόπεται και εις πυρ βάλλεται». (Ματθ. ζ, 19). Είμαστε «ζωντανά δέντρα». Εμπνευσμένοι από το Θεοσοφικό Πνεύμα ας αφήνομε τις Θείες σκέψεις, που αναδίδονται από τα βάθη του ασυνείδητου, να μας φωτίζουν και να φέρουν καρπούς. Ας κάνουμε το «Λωτό» μας ν' ανθίσει, όπως λέει ο Sri Ramakrishna.

Η Θεοσοφία είναι ένας καλός σύμβουλος, καλός Δάσκαλος - οδηγός. Την έχει ανάγκη ο κόσμος! Θα κλείσω την ομιλία μου, φίλτατοι αδελφοί με τα λόγια του Κιρπάλ Σίνγκ, από το βιβλίο του: «Άνθρωπε! Γνώθι Σ' αυτόν!». «Οι καλές καρδιές είναι οι κήποι. Οι καλές σκέψεις είναι οι ρίζες. Τα καλά λόγια είναι τα άνθη και οι καλές πράξεις είναι τα φρούτα - οι καρποί».

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

ΓΕΡΓΙΟΥΣΙΒΡΗ

Σαν παλαιός Θεόσοφος, ας μου επιτραπεί να' επικαρτίω της σημερινής εορτής του Λευκού Λωτού, να απευθίνω μερικά λόγια προς τα νεώτερα μέλη της, Εισαργίας, Λίγα απλά και χιλιοειπωμένα λόγια, που εν τούτοις είναι πάντοτε επικαρία. Όπως γνωρίζουμε όλοι, ο πρώτος και θεμελιώδης, σχολός, της, Θ.Ε. είναι η δημιουργία περιήνως Περγασίου Λιλιγγότιμος. Για να εκπληρωθεί όμως αυτός ο σχολός, πρέπει να υπάρχει μία κοινή γραμμή και επιδιώξη μεταξύ όλων των μελών και ν' ακολουθηούν όλοι τους κανόνες της Θεοσοφικής διδασκαλίας, όπως υποστηρίχθησαν αυτοί από τους τοσοτηρούς ιδρυτές της, που είναι οι Λιδάσκαλοι της Σοφίας, Η ενότης και η σύμπνοια μεταξύ των Στωών και των μελών δεν είναι δυνατών να επιτευχθεί με εξωτερικά μέσα, εάν δεν συνιρίζουν οι τοσοτηρές προϋποθέσεις, τότε η ενότης αυτή δεν είναι διδομένη. Και αυτό αποδεικνύεται από την μέχρι τούδε πορεία στην ιστορία της, ίδιαι της Θεοσοφικής Εισαργίας. Δεν ήταν λιγα τα σιλήχη της, Εισαργίας, που επιχιτρήσαν να υποβαθμισουν κατά το παραλλοιον τον ρόλο που διαδραματίζει στους κόλλους της η Λιλιγγότιμος. Ένας από αυτούς ήταν και ο Σίννιτ, προς τον οποιον όμως απευθύνοντο οι Λιδάσκαλοι της Σοφίας, επισημαναν τα εξής: «Σις μέχρι τούρα σιλήχηις σας, προσαφίτη συνεχώς να υποβιβάζετε την ιδιαιτη Περγασίου Λιλιγγότιμος, αρμοβησιώντας την χρησιμότητά της, και προτινόντας τον μετσοχηματισμό της, Θ.Ε. επί της αρχής, ενός, πολ- λιγίον για την ιδιαιτη μελήτη του αποκαρφητισμού. Αυτό σι βιασι και αξιότημη φιλη δεν θα γίνει ποτέ». (Επιστ. Λιδ. σι λ. 8).

Υπάρχει εν προσημένω μια σαφής δήλωση, ότι η πρωταρχική ιδία των τοσοτηρικών ιδρυτών ήταν η «δημιουργία περιήνως Περγασίου Λιλιγγότιμος» και όχι μία καθαρά διανοητική μελήτη της αποκαρφητου επιρηφουσις λιγυρίας. Η ιδία αυτή έχει εννοσηται- θεί στον πρώτο σχολό, και είναι ο μόνος σχολός του οποιου η απο- δοχή είναι υποχρεωτική όταν γίνει τα κανις μέλος της Θ.Ε. Τούτο σημαίνει ότι προέχτει λάσης άλλης ασχολίας το έργο της δημιουργίας αυτού του περιήνως, ο οποιος αποτιλίτ το θεμέλιον επί του οποιου θα πρέπει να στηριχθεί η περαιτέρω έρινα και μελήτη των υπολοφίων σχολών της, Θ.Ε.

Η Ε. Η. Μπλαβέσποκ εξ' άλλου, της οποιίας την μνήμη τιρούμι

σήμερα, σε μια επιστολή της και πάλι προς τον Κ. Σίννετ, του υπενθυμίζει τα εξής: «Δεν μπορεί να έχεις ξεχάσει όσα σου έχω πει κατ' επανάληψη στη Σίμλα και όσα ο Διδάσκαλος Κ.Χ. έχει γράψει σ' εσένα τον ίδιο, δηλαδή ότι η Θ.Ε. είναι πρώτ' απ' όλα μία Παγκόσμια Αδελφότητα, όχι μία Εταιρεία για φαινόμενα και αποζωρισμό. (Επιστ. Διδ. Νο 138). Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η Θ.Ε. έχει καθήκον να οδηγήσει στην πνευματική αφύπνιση κι όχι να καταφεύγει στις ψυχικές μανίες, που δεν είναι παρά μία άλλη μορφή υλισμού». Αλλά και η Άννυ Μπέζαντ, ένα από τα αξιολογότερα και μακροβιότερα ηγετικά στελέχη της Θ.Ε. έδωσε ευθύς εξ αρχής, μόλις ανέλαβε την προεδρία της, το στίγμα της Εταιρείας, με την εξής φράση: «Προσερχόμεθα στην Θ.Ε. όχι για να αποκτήσουμε γνώσεις και υπερβατικές εμπειρίες, αλλά για να οικοδομήσουμε χαρακτήρα». Διότι χωρίς την βελτίωση του χαρακτήρος δεν αναπτύσσεται η αδελφότης.

Τέλος η σημερινή παγκόσμια πρόεδρος της Θ.Ε. η Ράντα Μπερνιέ, δεν παύει να τονίζει στα άρθρα και τις ομιλίες της, ότι καθήκον και αποστολή όλων των θεοσόφων είναι να συμβάλουν με την εργασία τους στη Στοά και τον τρόπο ζωής τους στην ανθρώπινη αναγέννηση, δια του εξαγνισμού της διανοίας των και στη σύσφιξη των μεταξύ των σχέσεων επί τη βάση του πνευματικού δεσμού. Σε μία προσφατη συνέλευση των αντιπροσώπων των θεοσ. τμημάτων στο ADYAR, ετέθη το ερώτημα: «Πώς θα πρέπει να ζήσουμε για να ωφελησουμε το ανθρώπινο γένος; Η απάντηση που εδόθη δια στόματος της παγκοσμίου προέδρου, ήταν εν ολίγοις η εξής: «Εάν προσπαθούμε ειλικρινά να γίνουμε αληθινοί θεόσοφοι. Εάν αφομοιώσουμε μία ή δύο βασικές θεμελιώδεις διδασκαλίες και ζούμε σύμφωνα μ' αυτές, όπως π.χ. της ειρήνης, τότε θα οφεληθούμε και εμείς και θα οφελήσουμε τους άλλους πολύ περισσότερο από το να διαβάζουμε ένα μεγάλο αριθμό θεοσοφικών συγγραμμάτων, αλλά χωρίς πρακτική εφαρμογή. Είναι πιο σπουδαίο να εμβαθύνουμε στα θεοσοφικά διδάγματα και να ζούμε μια αληθινή ζωή, παρά να προσπαθούμε να διδαχθούμε πολλές γνώσεις και να διδάσκουμε τους άλλους. Η Θ.Ε. μπορεί να γίνει μία μεγάλη δύναμη για το καλό, εάν όλα τα μέλη της ζούν μία διαφορετική ανώτερη ζωή, και αυθόρμητα, φυσιολογικά, εκπληρώνουν το θείο θέλημα, γινόμενοι συνεργάτες στο Μεγάλο Σχέδιο».

Ας ακολουθήσουμε λοιπόν και εμείς το παράδειγμα των παλαιότερων, πρεσβυτέρων αδελφών μας, κι ας προσερχόμεθα στην Θ.Ε. για

να υπηρετήσουμε το Θεοσοφικό Ιδεώδες, έχοντας πάντοτε κατά νού αυτό που διεκήρυξεν η Ε.Π. Μπλαβάτσκι, ότι η Θεοσοφία είναι Παγκόσμιος Αδελφότης. Αυτό για μας τους μεταγενεστέρους, είναι μία βαριά και δυσβάστακτη νποθήκη, μία πρόσκληση στην οποία οφείλουμε να ανταποκριθούμε, εάν θέλουμε να φέρουμε επαξίως τον τίτλο του Θεοσόφου, εάν θέλουμε να θεωρούμεθα αντάξιοι συνεχιστές του υψηλού αυτού Ιδεώδους. Εάν κατορθώσουμε να πραγματοποιήσουμε αυτό το Ιδεώδες μεταξύ μας να δημιουργήσουμε στους κόλπους μας μία ευγενή σχέση, κατά την έκφραση του Βούδδα, και το κήρυγμα του Ιησού, τότε θα μπορέσουμε να μεταδώσουμε τα οφέλη του ιερού αυτού δεσμού και στη κοινωνία, στις σχέσεις και τη συναναστροφή μας με τους συνανθρώπους μας: και τότε θ' αποτελέσουμε εμείς στον ιδιωτικό μας κύκλο, ένα πρότυπο προς μίμηση για όσους θελήσουν να παραδειγματισθούν, θα είμαστε ένα ενεργό μέλος της Θεοσοφικής οικογενείας μεταξύ των μη Θεοσόφων, όχι για να μεταδώσουμε απλώς εις τους άλλους τις αρχές της Θεοσοφικής Διδασκαλίας, αλλά για να μεταφέρουμε εις αυτούς το Θεοσοφικό πνεύμα, και με την διαγωγή μας να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση ενός κλίματος ειρήνης και γαλήνης μέσα στη σπαραζόμενη από τους πολέμους και στη ταρασσόμενη από τις συγκρούσεις ανθρωπότητα. Μόνον έτσι θα μπορέσουμε να υπηρετήσουμε σωστά τον σκοπό της ιδρύσεως της Θ.Ε. Οι άνθρωποι σήμερα δεν πάσχουν από έλλειψη γνώσεων, αυτές όπως διαπιστώνεται πλεονάζουν. Στερούνται των στοιχειωδών ανθρωπίνων αισθημάτων, τα οποία καλούμεθα εμείς να εκδηλώσουμε καλλιεργώντας τα μέσα μας, όπως θα το ήθελαν οι Διδάσκαλοι της Σοφίας και οι Ιδρυταί της Θ.Ε.

Μπορεί το Θεοσοφικό αυτό μήνυμα να είναι γνωστό και να το έχουμε ακούσει πολλές φορές. Είναι όμως διαπιστωμένο ότι δεν υπάρχει η δέουσα ανταπόκριση και προθυμία για την εφαρμογή του. Αυτός είναι και ο λόγος που επαναλαμβάνεται συνεχώς από όλα τα αρμόδια χείλη, για να μας υπενθυμίζουν το καθήκον μας, και να συγκινούν τις ώριμες ψυχές προς τις οποίες κυρίως απευθύνεται.-

ΜΑΘΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Όταν δύο όντα αγαπιούνται, προκαλούνται μεταξύ τους ανταλλαγές και η αύρα τους εξισώνεται. Να γιατί, όταν συναναπτρέφεστε ένα μεγάλο Δάσκαλο, όταν τον αγαπάτε, όταν κοινωνείτε μαζί του, συμβαίνουν ανταλλαγές και η αύρα σας εξισώνεται, δυναμώνει, αυξάνεται. Να λοιπόν το πλεονέκτημα, του να αγαπάει κανείς όντα πολύ ανεβασμένα, πολύ εξελιγμένα.

Ακόμα και όταν αγαπάτε μεγάλους Δασκάλους που δε βρίσκονται πλέον στη γη: όπως ο Ιησούς, ο Βούδας, ο Κρίσνα, ο Ζωροάστρης... συμβαίνει ανάμεσα σ' εσάς και αυτούς ένα είδος όσμωσης και ωφελείστε από το φως τους. Αν όμως έχετε την ευτυχία να συναναπτρέφεστε ένα ζωντανό Δάσκαλο, να βρίσκεστε πολύ κοντά στην αύρα του, να εμπιστεύεστε από αυτήν, ασφαλώς είναι αζόμια καλύτερα... Ο μαθητής που κάνει προσπάθειες να ταυτιστεί με το Δάσκαλό του, δημιουργεί ανάμεσα στο Δάσκαλό του και αυτόν έναν αληθινό μαγικό σύνδεσμο και χάρη σ' αυτόν το σύνδεσμο, αρχίζει σιγά σιγά να του μοιάζει... Εσωτερικά δέχεται τη σοφία και το φως του Δασκάλου του.

Ο. Αϊβανζόφ (Τι είναι ένας πνευματικός δάσκαλος).

**«ΒΟΡΒΟΡΩ Δ' ΥΔΩΡ ΛΑΜΠΡΟΝ ΜΙΑΙΝΩΝ,
ΟΥΠΙΘΘ' ΕΥΡΗΣΕΙΣ ΠΟΤΟΝ»**

Εάν μολύνεις το καθαρό νερό με ακαθαρσίες, δε θα έχεις τι να πιείς. Αλληγορία του Λυσχύλου (Ευμενίδες 694 - 695).

Θαυμάσιο το βάθος του νοήματος των στίχων. Εάν λερώσεις την ψυχή σου με βρωμίες, δεν θα ευρίσκεις ποιθενά καταφύγιο. Εάν γίνεις ασυνείδητος, δεν θα πιστεύεις σε τίποτε. Εάν παραβαίνεις τον ηθικό νόμο, θα έλθει στιγμή που θα σπυραθείς τον εαυτό σου. Πρόσχε λοιπόν να διατηρείς άσπιλες και αμίαντες τις ηθικές αξίες, δια να μπορείς σε ώρα ανάγκης, να αντλήσεις ζωογόνο δύναμη από την αρετή σου, όπως ακριβώς, όταν διψάσεις, θα πιείς από το νερό, που έχεις διατηρήσει καθαρό.

(Από το βιβλίο «Πόθεν και διατί» του Μιχαήλ Ιατρού, σελ. 101)

ΚΑΘΗΚΟΝ - ΧΡΕΟΣ

«Καθήκον», ουδέτερο της μετοχής του ρήματος καθήκω με την έννοια του χρέους. Εκπλήρωση του καθήκοντος, της υποχρέωσης, του δέοντος. Εισ τον «Μενέξενο» του Πλάτωνα (246 Β) βρίσκουμε τη φράση «μη λείπειν την τάξιν», δια της οποίας υπονοείται η υποχρέωση το «καθήκον» των νεωτέρων να τηρούν τα πατροπαράδοτα.

Τα καθήκοντα του ανθρώπου είναι πολλά και ποικίλα. Ο Κικέρων έλεγε «δεν υπάρχει στιγμή χωρίς κάποιο καθήκον». Ο στωϊκός φιλόσοφος Αρχίδημος ο Ταρσεύς (2ος αιών π.χ.) edίδασκε ότι: «η ευτυχία ευρίσκειται εις την εκπλήρωση του καθήκοντος». Η λαϊκή σοφία του Πόντου, μας έχει δώσει μία έξοχη υποθήκη: Κουρασμένο γόνατο και καρδιά αναπαιυμένη (νεγχαυμένη γόνατον κι αναπαιυτικόν καρδίαν, Αρχείο Πόντου, ΙΙΙ).

«ΑΝ ΔΕΝ ΓΙΝΕΤΕ ΣΑΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ...»

Συνεχιζω να εκδηλώνομαι σαν παιδί... που γελάει, που αστειεύεται, που κουνάει το κεφάλι του, τα χέρια του, τα πόδια του... Θέλω να διατηρώ μέσα μου την παιδικότητα... Θέλω η καρδιά μου να μένει αιώνια σαν παιδί, πάντα έτοιμη να αγαπήσει, να ενθουσιαστεί αλλά η νόησή μου να είναι σαν γέροντας πολλών χιλιάδων ετών, γεμάτη σοφία και εμπειρία. Το παιδί και ο γέροντας είναι και οι δύο παρόντες μέσα μου, αλλά καθένας στη θέση που του ανήκει, ενώ πάρα πολύ συχνά βλέπει κανείς στους ανθρώπους μια νόηση νηπιακή, ηλίθια και μια καρδιά γέριξη και αναίσθητη... Να μια νέα εξήγηση στα λόγια του Ιησού: «Αν δεν γίνετε σαν τα παιδιά, δε θα μπείτε στη Βασιλεία του Θεού»... Θα πείτε: «Μα μέχρι ποτέ θα πρέπει να κρατάμε αυτή την παιδική συμπεριφορά;». Μέχρι που να έχετε γίνει τόσο αγνοί και φωτεινοί, που το Άγιο Πνεύμα θα μπορεί να έρθει να εγκατασταθεί μέσα σας.

Ο Αϊβανχόφ (Τι είναι ένας πνευματικός δάσκαλος)

ΜΥΘΟΣ, ΜΥΗΣΗ, ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΑΣΠ. ΠΑΠΑΔΟΜΙΧΕΛΑΚΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Ο τοποχρόνος των μυστηρίων

Η ανθρώπινη μονάδα ως ένα ελάχιστο τμήμα της Παγκοσμότητας, αποτελεί εξίσου ένα τμήμα της Πλανητικής Ψυχής της οποίας ο πλανήτης της Γης θεωρείται το φυσικό της σώμα. Οι μονάδες που συνθέτουν το σύνολο της Πλανητικής Ψυχής, όταν εκφράζουν την αυθεντική όψη της ζωής, εμφανίζουν τα τρία κατώτερα βασίλεια του πλανήτη (ορυζτό φυσικό, ζωϊκό), ενώ στη συνειδητή τους έκφραση σχηματίζουν την ανθρωπότητα. Αυτό σημαίνει ότι ο γήϊνος πλανήτης, η ανθρωπότητα, τα κατώτερα βασίλεια της φύσης, το πλανητικό σύστημα, το ηλιακό σύστημα του οποίου η Γη αποτελεί τμήμα και όλη η αφηρημένη φύση του Πλανητικού Συνόλου, έχουν όχι μόνο μία απόκριση σχέση μεταξύ τους αλλά και μία αμοιβαία επίδραση και εξάρτηση το ένα από το άλλο. Με αυτό το σκεπτικό οτιδήποτε συμβαίνει στον αφηρημένο πλανητικό κόσμο, ανατυπώνεται στον φυσικό και αντίστροφα. Για τούτο, οι μύστες που γνώριζαν τις επιδράσεις του εσωτερικού κόσμου πάνω στην επίγεια διάσταση, καθόρισαν τον κατάλληλο τόπο, χρόνο και τρόπο για την διεξαγωγή των μυστηρίων. Έτσι καθορίστηκαν οι τόποι και τα άντρα των μυστηρίων, οι μέρες των μυστηρίων με τις χρονικές τους διάρκειες και κυρίως καθορίστηκε η θεωρητική και πρακτική μορφή τους.

Η Γη πέραν από το φυσικό πλανητικό της σώμα διαθέτει ένα αιθερικό περιβάλλον που την περιτυλίγει, όπως όλα τα φυσικά σώματα. Από τον ίδιο αιθέρα είναι φτιαγμένα τα αιθερικά περιβάλλοντα των ανθρώπων τα οποία αποτελούν τμήματα του πλανητικού αιθερικού. Το πλανητικό αιθερικό πεδίο που είναι μία προστατευτική καλύπτρα για το φυσικό, εφόσον μεταλάσσει τις κοσμικές και συμπαντικές ακτινοβολίες στη συχνότητα του πλανήτη, είναι συνάμα η ενεργειακή του δεξαμενή που συγκεντρώνει τις δυναμωμένες της Πλανητικής Οντότητας και τις διαχέει προς το πλανητικό σώμα ώστε να τροφοδοτήσει με αυτές την ανόργανη και οργανική ζωή του.

Το αιθερικό αυτό κυκλικό κάλυμμα διατέμεται από τριγωνικούς

σχηματισμούς οι οποίοι συναθροίζονται σε μικρότερους κύκλους. Στα σημεία όπου οι κύκλοι τέμνονται μεταξύ τους δημιουργούνται ενεργειακά τόξα και ενεργειακοί σταθμοί μείζοντος ισχύος. Τα ενεργειακά αυτά αιθερικά κέντρα έχουν την αντιστοιχία τους αφενός στην ατμόσφαιρα και αφετέρου στην επιφάνεια του πλανήτη. Τα σημεία των γήινων αντιστοιχιών τους θεωρούντα κατάλληλα για ανέγερση ιερών, ναών και μνητήριων κέντρων. Σε παρόμοια σημεία κτίζονται πυραμίδες και υψώνονται κάθετες στήλες που χρησιμοποιούνται ως λήπτορες και διανεμητές της αιθερικής ενέργειας. Το σημείο δε που θεωρείται ομφαλός της Γης, είναι ο κεντρικός υποδοχείας της ενεργειακής πλημμυρίδας την οποία διανέμει μέσω μικρότερων διανεμητικών κέντρων με γεωδαιτικούς τριγωνισμούς σε ολόκληρο τον πλανήτη. Τα ιερά και τα μνητήρια κέντρα που βρίσκονται πάνω σ' αυτούς τους ενεργειακούς υποδοχείς, έχουν την ευκαιρία της άμεσης ευθυγράμμισης με την κατερχόμενη ενεργειακή πλημμυρίδα και συνεπώς επωφελούνται της δύναμης και της διαύγειάς της.

Όσον αφορά στον χρόνο διεξαγωγής των μυστηρίων, έχουν επιλεγεί από τους παϊόντες της φυλής ημέρες και εποχές που είναι κατάλληλες να προσφέρουν στους μμούμενους τις επιθυμητές συνθήκες για την επιδιωκόμενη συνειδησιακή τους διεύρυνση. Οι χρονικές αυτές στιγμές συμπίπτουν με τις ισημερίες και τα ηλιοστάσια του πλανήτη μας. Οι δεδομένοι αυτοί χρονικοί σταθμοί θεωρούνται από τους μύστες ότι συμπίπτουν με τη θέση που παίρνει το γήινο πλανητικό σώμα καθώς ευγραμμίζεται προς την Πλανητική Ψυχή στη διάρκεια του διαλογισμού της. Η ευθυγράμμιση του πλανητικού σώματος προς τον ψυχικό του άξονα δημιουργεί κάθετες και τριγωνικές μεταξύ τους σχέσεις, οι οποίες διευκολύνουν τη μεταβίβαση της διαηγούς πνευματοψυχικής ενέργειας προς το πλανητικό σώμα και τον κόσμο του. Για τον λόγο αυτό, οι εποχειακοί αυτοί χρόνοι θεωρούνται οι πλέον κατάλληλοι για μύηση.

Η διεξαγωγή των μυστηρίων

Πέραν από τον τόπο και τον χρόνο, η μύηση εκφράζεται προς τα έξω με έναν τρόπο στον οποίον αναγκαστικά παίρνουν μέρος όλες οι όψεις της γήινης ζωής. Αυτό σημαίνει ότι και ο μύστης που παρουσιάζει τη μνητική διαδικασία αλλά και ο μμούμενος που την παρακολουθεί, χρησιμοποιούν τα όργανα και τις αισθήσεις της φυσικής τους υπόστασης. Έτσι λοιπόν μία σειρά συμβόλων, αφηγή-

σεων και παραστάσεων που στα αρχαία μυστήρια έπαιρνε την έκφραση «δεικνύμενα, δρώμενα, λεγόμενα», παρελαύνει εμπρός από τον μούμενο. Τα συμβολικά μηνύματα καταγράφονται υπό το σχήμα εικόνων στο υποσείνηδότη του και στη συνέχεια αποστέλλονται κατά διαστήματα στο ψυχικό του αρχείο ώστε να συνταιριάξουν με τα αρχέτυπα της ψυχής του. Αυτές δε οι εικόνες που ουσιαστικά ανατυπώνουν τα ψυχικά αρχέτυπα, γίνονται οι αιτίες που ενεργοποιούν την ψυχική μνήμη του μούμενου. Όταν η εξωτερική εικόνα αρχίζει να συνταιριάζεται με την εικόνα της ψυχής, τότε επέρχεται μία διαστολή της συνείδησης και η ανθρώπινη προσωπικότητα αρχίζει να στρέφεται προς τον ψυχικό της κόσμο και να επιδιώκει να εφαρμόξει στη γη τις αξίες της ψυχής. Ο συντονισμός επομένως της προσωπικότητας με τον ανώτερο ψυχικό κόσμο είναι το μυστικό της μνηστρίας διαδικασίας. Για αυτόν δε τον σκοπό, ο μύστης χρησιμοποιεί αφενός τη συμβολική παράθεση των εσωτερικών μηνυμάτων και αφετέρου τη νοητική διαύγεια του μούμενου καθώς και τον συγκινησιακό του αγνό παλμό. Το σύμβολο είναι ο κρίκος που διασυνδέει την ανθρώπινη διάνοια με την αφηρημένη όψη της, ενώ αυτό που διασυνδέει την ανθρώπινη φύση με την ουράνια, είναι η αγνότητα ή ο εξαγνισμός. Ο εξαγνισμός ή η κάθαρση είναι η κατάσταση κατά την οποία ο άνθρωπος έχοντας συνειδητοποιήσει τις ατέλειες, τα ελαττώματα και τις αδυναμίες του προσπαθεί να απαλλαγεί απ' αυτές και να αναδομήσει μία προσωπικότητα όσο το δυνατό πιο προσαρμοσμένη στο ψυχικό της αρχέτυπο.

Η διαδικασία του εξαγνισμού είναι το πιο δύσκολο στάδιο στη ζωή του μούμενου και μπορεί να διαρκέσει πολύ χρόνο και να χρειαστούν πολλές μετεναρρώσεις έως ότου φθάσει στο ποθητό αποτέλεσμα της αγνότητας. Η ζωή του υπό μύηση μαθητή είναι μία συνεχής εξαγνιστική προσπάθεια και πορεία μέσα από την οποία ο μούμενος αντλεί κουράγιο και δύναμη από τη σταδιακή του βελτίωση και από το όραμά του που συμπίπτει με τον μνηστρικό στόχο. Αυτός ο τελικός στόχος είναι η συνειδησιακή διεύρυνση που επέρχεται σταδιακά από την ψυχική φώτιση. Στόν στόχο αυτόν ο μούμενος οδηγείται κλιμακωτά μετά από άπειρες και διαρκώς επαναλαμβανόμενες προσπάθειες και μέσω αυτών μετατρέπεται σε μύστη και έτσι ολοκληρώνεται ο σκοπός της μύησης. Η μύηση αποσκοπεί σε μία επεξεργασία των εσωτερικών και υπολανθανουσών δυνάμεων του ατόμου με την αφύπνιση των οποίων ο άνθρωπος καθίσταται ένα συνειδητό κέντρο ζωής, ποιότητας και μορφής. Η εσωτερική

αυτή αφύπνιση αφορά και στις τρεις καταστάσεις του ατόμου που είναι φυσική, συναισθηματική και διανοητική όσον αφορά στην προσωπικότητα και είναι φυσική, ψυχική και πνευματική όσον αφορά στο σύνολο της ανθρώπινης ατομικότητας. Για την πραγμάτωση της εσωτερικής αυτής διεργασίας και αφύπνισης, στην οποία πρέπει να υποβληθεί ο μούμενος, είναι απαραίτητες ορισμένες προϋποθέσεις. Αυτές είναι:

α) η έφεση του υποψήφιου να μνηθεί, γεγονός που σημαίνει ότι είναι αποφασισμένος να θυσιάσει τα πράγματα της γης για αυτά του ουρανού.

β) η παρουσία ενός μύστη ή ενός διδασκάλου ή τουλάχιστον η παρουσία ενός αποδεδεγμένου μαθητή².

γ) η ύπαρξη ενός χώρου και ενός χρόνου που να εναρμονίζονται με τους ουράνιους ρυθμούς.

δ) ο συντονισμός του υποψήφιου με τον δάσκαλό του και η εκούσια απόφασή του να υπηρετήσει τον ίδιο και διαμέσου αυτού, το Θείο Σχέδιο.

Η πρώτη και η τέταρτη παράγραφος αφορούν αποκλειστικά τον μούμενο και την δική του τοποθέτηση απέναντι στα πράγματα της ψυχής. Η αποδοχή του διδασκάλου από τον μούμενο είναι μία πράξη ταπεινοφροσύνης και συρρίκνωσης της αλαζονίας του, γεγονός που θεμελιώνει αυτόματα τη διαδικασία του εξαγνισμού. Ο εξαγνισμός της προσωπικότητας δεν αφορά μόνο στις αδρές αισθήσεις, όπως είναι η τροφή, ο ύπνος, το σεξ, το ποτό, τα ναρκωτικά αλλά αφορά κυρίως στις συναισθηματικές αισθήσεις, και στις νοητικές αποκρυσταλλώσεις του υποψήφιου. Τα ιδιοτελή συναισθήματα και οι μορφοσκέψεις όσο λεπτής απόχρωσης κι αν είναι, συντηρούν στην αύρα της προσωπικότητας τον ίσκιό τους με αποτέλεσμα να αλλοιώνουν το ψυχικό αρχέτυπο, καθώς αυτό αντανακλάται πάνω της. Ουσιαστικά η μύηση είναι μία αποκάλυψη που γίνεται στην ανθρώπινη συνείδηση και αφορά τη σχέση της με τον ψυχικό της κόσμο. Η συνειδησιακή δε διεύρυνση που επέρχεται, δίνει στο άτομο πρώτα έμπνευση και μετά ορθή γνώση με την οποία μπορεί να κυριαρχεί τις φυσικές και συγκινησιακές αισθήσεις του. Ο άνθρωπος ως μία ατομική μονάδα σπερματικής συνείδησης και ζωής οφείλει να παραμένει συνεχώς μετενσαρκούμενος στην επίγεια διάσταση έως ότου διαστείλει τον συνειδησιακό του πυρήνα και τον μετατρέψει σε μία σφαίρα λάμποντος φωτός και ζωής. Για τη συνειδησιακή αυτή διαστολή είναι απαραίτητο στην ατομική

μονάδα ένα όχημα φυσικό στο οποίο να επιβαίνει και μέσω του οποίου να προσλαμβάνει τις εντυπώσεις της ύλης που την περιστοιχίζει. Το ανθρωπομορφικό αυτό σύνολο μέσω των κύκλων της ανάγκης, δηλαδή της μετενσάρκωσης και του κάρμα, παίρνει την εμπειρία της ζωής και μέσω αυτής δομεί νοητική αντίληψη και συγκινησιακές ποιότητες οι οποίες τελικά διαμορφώνουν τον νοητικό, τον συναισθηματικό ή καμικό και τον φυσικό φορέα του. Οι τρεις αυτοί φορείς σχηματίζουν την ανθρώπινη προσωπικότητα. Η προσωπικότητα αν και είναι προέκταση της ατομικής ψυχής που είναι προεκβολή από την Παγκόσμια Ψυχή, στον τοποχρόνο της αδρής μορφής γίνεται μία εντελώς ξεχωριστή ατομικότητα που διαχωρίζεται από το σύνολο της ανθρωπότητας και σχηματίζει αποκλειστικά τον ατομικό της μικρόκοσμο.

Ανάμεσα στις δύο διασπάσεις, της ψυχής και της προσωπικότητας, υπάρχει μία ριζική διαφορά. Στον ψυχικό δακτύλιο, η ζωή λειτουργεί φύσει και θέσει συλλογικά, ενώ στον φυσικό δακτύλιο η ζωή λειτουργεί ατομικά. Αυτό δημιουργεί δύο εκ διαμέτρου αντίθετες καταστάσεις των οποίων οι ιδιότητες και τα μέτρα σπάθμισης της εξελισσόμενης ζωής διαφέρουν ριζικά. Έτσι εμφανίζονται οι ιδιότητες της προσωπικότητας να αντιμάχονται αυτές της ψυχής και αντίστροφα. Είναι ουσιαστικό να διευκρινίζονται οι διαφορές ανάμεσα στους δύο κόσμους και να καθορίζονται οι ποιότητές τους, επειδή πάνω στις ψυχικές ιδιότητες θεμελιώνεται η διαδικασία του εξαγνισμού και η ψυχική αναδόμηση της προσωπικότητας. Για τούτο παραθέτουμε έναν πίνακα στον οποίο παρουσιάζονται συγκριτικά οι αντιθέσεις τους.

Ατομική ψυχή

ομάδα

αγάπη

σοφία - διάκριση

ανιδιοτέλεια

αυτάρκεια

ελευθερία

Προσωπικότητα

άτομο

χωριστικότητα (ανταγωνισμός, βία)

άγνοια (ημιμάθεια, ανοησία)

ιδιοτέλεια (αδικία, ατιμία, κλοπή, ψεύδος)

εξάρτηση (αδυναμία, ατολμία,

ανασφάλεια)

προσκολληση (συνήθεια, φόβος, κακία, πόνος)

Ο εξαγνισμός

Οι ιδιότητες της ψυχής είναι οι βάσεις της κάθαρσης της προσωπικότητας και στην ινδική ορολογία το ίδιο σύστημα καθορίζεται ως **Κρίγια - Γιόγκα**. Το Κρίγια είναι το θεμέλιο της μεθόδου του Γιόγκα που είναι η αρχαιότερη τεχνική που έχει παραχωρηθεί στον άνθρωπο για να συγκροτεί και να αναπτύσσει το εύρος της συνείδησής του. Ουσιαστικά το Κρίγια είναι η καθημερινή άσκηση που πρέπει να κάνει κάθε άνθρωπος που είναι αποφασισμένος να διορθώσει τα ελαττώματά του, να μεταλλάξει τις αδυναμίες του και να αναδομήσει την προσωπικότητά του σε μία νέα ποιότητα που να συνταιριάζεται με αυτήν της ψυχής του. Η βάση που στηρίζει το οικοδόμημα της μύησης και της κάθε μεθόδου που αποσκοπεί στην αποκάλυψη των εσωτερικών ψυχικών δυνάμεων (σίντις) και παράλληλα στη χρήση αυτών των δυνάμεων, είναι ο εξαγνισμός των αισθήσεων. Κάθε σώμα που αποτελεί την προσωπικότητά μας, φυσικό - καμικό - νοητικό, έχει τις δικές του αισθήσεις και επομένως τις δικές του απαιτήσεις. Το άτομο λοιπόν που αποφασίζει να διεισδύσει στον δακτύλιο της ψυχής του, πρέπει να διαπεράσει τρία στρώματα εμποδίων, να τα αναχαιτίσει και να τα ελέγξει. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει πρώτα να αντιληφθεί την ειδοποιό διαφορά ανάμεσα στην ψυχή και την προσωπικότητα. Στη συνέχεια να κεντράρει τις αξίες της ψυχής στον άξονα της προσωπικότητάς του ή στο νήμα της συνείδησής του και να συναθροίσει γύρω από τις ψυχικές αξίες τα στοιχεία της προσωπικότητας. Τα στοιχεία είναι το συλλογικό άθροισμα των αρχών και των ποιοτήτων της προσωπικότητας. Το να συγκεντρώνονται αυτά τα στοιχεία γύρω από τα ψυχικά πρότυπα που είναι εστίες φωτός, επηρεάζονται από την ακτινοβολία τους και σταδιακά εξαγνίζονται και συνταιριάζονται με τα φωτεινά πρότυπά τους. Αυτό δε είναι και το μυστικό της μύησης, δηλαδή ότι αποληθαργεί στον άνθρωπο τα πρότυπα της ψυχής.

Η μετουσιωτική αυτή διαδικασία που γίνεται στην ανθρώπινη συνείδηση, παίρνει το σχήμα της καθημερινής προσπάθειας για αυτοβελτίωση και προδιαγράφει τον απροσδιόριστο χρονικά κύκλο της τέλει κάθαρσης που θα λυτρώσει μελλοντικά τον ασκούμενο από τους κύκλους της ανάγκης. Ο εξαγνισμός αποτελεί ίσως το πλέον δύσκολο στάδιο στη διαδικασία της συνειδησιακής αναδόμησης. Τα ελαττώματα και οι αδυναμίες του ανθρώπου είναι οι κατα-

στάσεις που έχουν δημιουργηθεί από αυτόβουλες δράσεις και επιθυμίες στη διάρκεια των μετενσαρκώσεών του. Όλη η δραστηριότητα του παρελθόντος που ήταν απαραίτητη ώστε να συγκροτήσει ο άνθρωπος προσωπικότητα, έχει δημιουργήσει αποτελέσματα τα οποία αποκρυσταλλωμένα στο αρχείο της προσωπικότητας, την αιχμαλωτίζουν στο κατώφλι της ψυχής του. Για χάρη της ψυχικής του διεύρυνσης ο άνθρωπος έχει να καταλύσει τα εμπόδια που του φράζουν την πρόσβαση προς τα άνω και αυτή η αυτόβουλη καταλυτική δράση είναι επίπονη και απροσδιόριστης διάρκειας. Στο σημείο αυτό εμφανίζεται και πάλι η δύναμη της κατάλυσης η οποία πρέπει να γκρεμίσει το παλιό για να κτιστεί το καινούριο. Όταν η καταλυτική δράση είναι αυτόβουλη και συνειδητή τότε η δύναμη της κατάλυσης εμφανίζεται με τον μνητικό λόγο και ο άνθρωπος γίνεται ο συνειδητός αποδέκτης του. Αντίθετα όταν η καταλυτική δύναμη εμφανίζεται βίαια και αναγκαστικά, παίρνει το σχήμα της τιμωρίας και της δοκιμασίας και ο αποδέκτης που είναι ο μη συνειδητοποιημένος άνθρωπος υποφέρει και γογγύζει εκφράζοντας τον πόνο του με ένα μουρμουρητό κλάμμα που βγαίνει από τα κλειστά του χείλη. Αυτό το ανθρώπινο γογγυτό είναι ο ήχος που εκφράζει στη γήινη διάσταση τη δύναμη της αναγκαστικής κατάλυσης.

Η καταλυτική δύναμη που είναι η τρίτη όψη της Θεότητας, είναι αυτή που επεμβαίνει είτε αναγκαστικά είτε μνητικά ώστε να αναπροσαρμόξει τα περικαλύμματα της ψυχής προς την ίδια την ψυχή. Η ανθρώπινη μονάδα οφείλει κάποια στιγμή σύμφωνα με το Θείο Σχέδιο της Εξέλιξης να καταλύσει την προσωπικότητά της και να αναπτύξει την ψυχική της ατομικότητα και στο απώτερο μέλλον να αναπτύξει το εύρος της πνευματικής της μονάδος. Η διαδικασία της συνειδησιακής διεύρυνσης θεμελιώνεται πάνω στην τεχνική της κατάλυσης η οποία γίνεται είτε αναγκαστικά είτε συνειδητά. Είναι φυσικό επομένως ο άνθρωπος να υποφέρει από τη συνασθηματική πίεση και τον νοητικό εξαναγκασμό που του επιβάλλονται, όταν χρειάζεται να αλλάξει τα κακώς κείμενα της προσωπικότητάς του.

Οι βαθμοί της μύησης

Η μύηση λοιπόν είναι ο τρόπος τον οποίο ο άνθρωπος ακολουθεί εκούσια ώστε να τελειοποιηθεί και να ευθυγραμμισθεί με την ψυχή του. Είναι η αυτόβουλη και συνειδητή δράση με την οποία η ανθρω-

πινη συνείδηση διευρύνεται και διεισδύει σταδιακά στις ανώτερες και αφηρημένες όψεις της ζωής. Η προοδευτική αυτή συνειδησιακή διεύρυνση συμβολίζεται εξωτερικά με βαθμούς που, αν είναι πραγματικοί, υποδεικνύουν το εύρος και την ποιότητα της συνειδησιακής διαστολής. Ο βαθμός της μύησης είναι ο αριθμός που μετρά τη συνειδησιακή επέκταση του μούσμενου και ορίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει ο μμημένος να εμφανίζει τις πνευματοψυχικές αξίες στη διάσταση της προσωπικότητας. Οι τυπικοί βαθμοί που δίνονται επομένως στις κατεστημένες μήσεις σπάνια ανταποκρίνονται στην πραγματική συνειδησιακή κατάσταση του ανθρώπου. Η μύηση είναι θέμα καθαρά υποκειμενικό και εξαρτάται αποκλειστικά από την εξέλιξη του ατόμου και από την ατομική του προσπάθεια. Η δε συνειδησιακή διεύρυνση ενός εκάστου διαφαίνεται αφενός στην εσωτερική του διάσταση που γίνεται αντιληπτή μόνο από τους ενορατικούς και αφετέρου στη φυσική πλευρά της ζωής με τη συμπεριφορά του ατόμου. Στο μέτρο που η ανθρώπινη μονάδα διοχετεύει τη δραστηριότητά της προς την πραγμάτωση των σκοπών που υπηρετούν την Εξέλιξη και στο μέτρο που από τη δράση αυτή απουσιάζει η ιδιοτέλεια, η προσωπική φιλοδοξία, η ανταγωνιστική διάθεση, ο φανατισμός και η προσωπική επιβεβαίωση, γίνεται εμφανής ο βαθμός της συνειδησιακής διαστολής.

Η εσωτερική φιλοσοφία έχει ανακοινώσει μία κλίμακα βαθμών τους οποίους προσδιορίζει στον αριθμό εννέα. Οι τρεις πρώτοι βαθμοί αφορούν στην προσωπικότητα. Ο πρώτος βαθμός αφορά την κατάκτηση του φυσικού φορέα και στο έλεγχό του. Ο δεύτερος βαθμός αφορά στον έλεγχο της θυμικής φύσης, ενώ ο τρίτος αφορά στη συγκρότηση και τον έλεγχο του νοητικού φορέα. Ο τρίτος βαθμός μύησης θεωρείται ο ανώτερος για την προσωπικότητα, επειδή ανοίγει στην ανθρώπινη συνείδηση τη θύρα ώστε να διεισδύσει στον δακτύλιο της ψυχικής ατομικότητας. Οι τρεις επόμενοι βαθμοί, τέταρτος - πέμπτος - έκτος, αφορούν στην ψυχική συνειδησιακή διεύρυνση, ενώ οι τρεις ανώτατοι βαθμοί, έβδομος - όγδοος - ένατος, αφορούν στην πνευματική διεύρυνση της ατομικής μονάδας. Υπολογίζοντας ότι οι τρεις καταστάσεις της ατομικής συνείδησης έχουν άμεση σχέση με την Παγκόσμια Συνείδηση, είναι επόμενο κάθε βαθμός να φέρνει πλησιέστερα την ατομικότητα προς το σύνολό της, είτε αυτό είναι πλανητικό, ηλιακό, συμπαντικό, κοσμικό ή λογοϊκό. Η μύηση μπορεί να είναι είτε ομαδική είτε ατομική. Ουσιαστικά όμως η μύηση είναι προσωπικό θέμα, εφόσον κάθε

άτομο έχει τη δική του δυνατότητα απορρόφησης, αφομοίωσης και δράσης. Η προσωπική δε δράση κάθε ατόμου είναι πάλι αποτέλεσμα ατομικής βούλησης και προσπάθειας. Η ανθρωπότητα είναι ένα σύνολο ατομικών σπερματικών συνειδήσεων που βρίσκεται στο στάδιο της ενανθρώπισης για λήψη της επίγειας εμπειρίας. Για την ολοκλήρωση αυτής της εμπειρίας αλλά και για την επιτάχυνση της ανθρώπινης εξέλιξης, το Θείο Σχέδιο διαμορφώνει εκπαιδευτικά μνητήρια συστήματα τα οποία ανατυπώνοντας τις όψεις και τις αρχές της Ύψισης Συνείδησης, αναπτύσσουν και διευρύνουν την ανθρώπινη συνείδηση. Επομένως η αφομοίωση των εσωτερικών αποκαλύψεων είναι σχετική για κάθε άτομο, εφόσον είναι θέμα καθαρά υποκειμενικό. Η ανθρωπότητα πορεύεται μεν με ομαδικούς ρυθμούς και τρόπους αλλά παράλληλα κάθε ανθρώπινη ατομικότητα χρησιμοποιώντας το ελευθέριο της βούλησής της, κινείται προαιρετικά και αυτόβουλα. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες υπάρχουν άνθρωποι που προηγούνται εξελικτικά από την υπόλοιπη ανθρώπινη ομάδα και αυτά τα άτομα είναι που φέρουν δικαιολογημένα τους βαθμούς της μύησης και ηγούνται πνευματικά των ανεξελικτων αδελφών τους.

Η μύηση, όταν περνά στην ομαδική της όψη, γίνεται σύστημα ζωής, αντίληψης, κοινωνικής νοοτροπίας, εξωτερικής εκπαίδευσης, τέχνης, επιστήμης. Όταν εμφανίζεται στην ατομική της όψη, παίρνει το σχήμα της υποκειμενικής μετουσίωσης και συνειδησιακής διεύρυνσης. Η υποκειμενική μύηση είναι η προσωπική αντίληψη και η αποδοχή των ανώτερων ψυχικών αξιών και η εφαρμογή τους στην καθημερινή ζωή. Επιπλέον η συνειδητή αποδοχή του Εξελικτικού Σχεδίου είναι το αποτέλεσμα της μύησης και ένα άτομο θεωρείται μύστης, μνημένος, μουύμενος, μαθητής και ζηλωτής από το μέγεθος αυτής της αποδοχής και από την ενεργό συμμετοχή του στην υλοποίηση του Θείου Σχεδίου. Η μύηση συντείνει στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση όλων των όψεων της σπερματικής ανθρώπινης συνείδησης και αυτή η τελειοποίηση κλιμακώνεται διαμέσου της προσωπικότητας και της ψυχικής ατομικότητας για να φθάσει στην ανάπτυξη της σπερματικής πνευματικής μονάδας. Μύηση είναι η συνειδητοποίηση του σκοπού της ανθρώπινης ύπαρξης, της πλανητικής ζωής, του ηλιακού συστήματος και της παγκόσμιας ζωής. Είναι η κατανόηση των λειτουργιών του εκδηλωμένου κόσμου και των νόμων που τον στηρίζουν. Μύηση είναι η πίστη για το Θεό, είναι η έφεση για το Τέλειο, είναι η δράση να υπηρετούμε το Σχέδιο της Εξέλιξης.

2. Αποδεδεγμένος είναι ο μαθητής που έχει κατανοήσει την εσωτερική ζωή, εφαρμόζει τις αρχές και τις αξίες της στον καθημερινό του βίο και εργάζεται για την υλοποίηση του Έργου της Ιεραρχίας. Με βάση την υπηρεσία και την πνευματική του πρόοδο γίνεται αποδεκτός από τον Αόρατο Επόπτη ο οποίος και τον καθορίζει τις παρούσες και τις μελλοντικές υποχρεώσεις του σύμφωνα προς τις εξελικτικές του δυνατότητες και προοπτικές.-

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Απ' όσα υπάρχουν στη ζωή, άλλα μεν είναι στην εξουσία μας και άλλα όχι. Στην εξουσία μας είναι η γνώμη μας, οι επιθυμίες μας, η ψυχική μας διάθεση, μ' ένα λόγο όσα εξαρτώνται από δικές μας ενέργειες. Δεν είναι στην εξουσία μας, το σώμα μας, η περιουσία, οι γνώμες των άλλων, τα αξιώματα, μ' ένα λόγο όσα δεν είναι δικές μας ενέργειες. Μόλις λοιπόν σου γεννηθεί κάποια θλιβερή εντύπωση, να εξετάζεις αν πρόκειται γι' αυτά που εξουσιάζουμε, ή για πράγματα που δεν είναι στη δική μας εξουσία και αν πρόκειται γι' αυτά που δεν είναι στη δική μας εξουσία, να έχεις πρόχειρη τη σκέψη: «Αυτό δε με αφορά».

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Εγχειρίδιο Ι, 1 - 2 - 5)

Αμαρτία εξομολογημένη
αμαρτία συχωρεμένη.

Λαϊκό δίστιχο

(Έχει την έννοια της αναγνώρισης του σφάλματος)

ΛΟΓΟΙ ΣΟΦΟΙ

Δεν πρέπει να υπάρχει διαφορά μεταξύ συγγενών και ξένων.

Α. ΤΟΛΣΤΟΗ (Αι νέαι ιδέαι).

Αι γυναίκες μάς κυβερνοῦν· ας προσπαθῶμεν λοιπόν να τας καθιστῶμεν τελειότερας. Ὅσο περισσότερον φῶτα ἔχουν, τόσο περισσότερον θα φωτιζόμεθα και ημεῖς.

Από το περιοδικό «Εστία», Ιαν.- Ιούν. 1890.

Ὅσο δίκαια παράτονα και αν ἔχεις εναντίον οιοιδήποτε, μη τον κηρύξεις εχθρόν σου. Είναι λίαν επικίνδυνον τοῦτο. Νοερῶς κήρυξέ τον φίλον σου. Αν τον κηρύξης εχθρόν σου, θα ελκύσης προς τον εαυτόν σου ρεύματα εχθρότητος από παντοίας γωνίας του Σύμπαντος. Αν τον κηρύξης φίλον σου, το σθένος σου πολλαπλασιάζεται.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΡΑΚΟΥΛΙΣ (Στοιχεία Βιονομίας).

Αι λανθάνουσαι δυνάμεις του ανθρώπου αφυπνίζονται και γονιμοποιούνται, εάν προσαρμοζόμεθα προς τους Φυσικούς νόμους. Ο Φυσικός νόμος εις την αιωνεΐδητον μορφήν δρα ως ένστιχτον.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΝΑΓΟΣ

Ὅλοι χωρίς να το θέλωμε κάνουμε λάθη.

Επικτήτου (Διατριβαί, Α, ιζ, 14).

(Πάντας άκοντας αμαρτάνειν).

Ὅταν αισθάνεστε ταραγμένοι, δυσηχισμένοι, αντί να κλαψουρίζετε και να παραπονιέστε δεξιά και αριστερά, να παίρνετε ηρεμιστικά και διεγερτικά, προσπαθήστε ν' αλλάξετε περιογή καταφεύγοντας σ' αυτό το θαυμάσιο και αποτελεσματικό μέσο, που οι μεγαλύτεροι Δάσκαλοί μας δίδαξαν: Την προσευχή.

Ο. Αιβανχόφ (για μια καινούργια ζωή, σελ. 159).

Η ψυχή που συνδέεται στενά με την αρετή, μοιάζει με πηγή που συνεχώς αναβλύζει το νερό της, δηλαδή είναι καθαρό, ήρεμο, πόσιμο, νόστιμο, άφθονο, πλούσιο, αβλαβές, άφθαρο.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Αποσπάσματα).

(Ψυχή ομολούσα αρετή έοικεν αεννάω πηγή· και γαρ καθαρών και ατάραχον και πότιμον και νόστιμον και κοινωνικόν και πλούσιον και αβλαβές και ανώλεθρον.)

*

Είναι νόμος της φύσης και του Θεού, το καλύτερο να νικάει πάντοτε το χειρότερο.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Διατριβαί, Α, ηθ, 19)

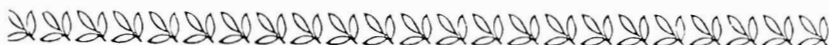
(Νόμος γαρ της φύσεως και του Θεού ούτος το κρείσσον αεί περιγιγνέσθω του χειρότερου).

Η ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΜΒΡΥΟ

Η μήτηρ κατά τον χρόνον της εγκυμοσύνης έλκει προς την σύστασιν του βρέφους παν ό,τι διαλογίζεται. Μάλιστα και προ της εγκυμοσύνης εάν οι στοχασμοί της συγκεντρούνται εις ιδανικό τινα χαρακτήρα όντος, υπάρξαντος ποτέ είτε και μηδέποτε υπάρξαντος, θα ελκύσει εις εαυτήν τα συστατικά τοιούτου όντος και θα το γεννήσῃ. Εν τω πνευματικώ κόσμω υπάρχουν τύποι δια πάντα τα ιδανικά τα οποία ο νους συλλαμβάνει (...)

Το προσελκυσόμενον εις αυτήν πνεύμα υποβάλλεται ολοσχερώς εις τον επνωτισμόν των στοχασμών της (...) Η δύναμις του μητρικού στοχασμού δευπόζει των στοχασμών του.

ΗΛΑΤΩΝΑ ΔΡΑΚΟΥΛΗ (Στοιχεία Βιονομίας, Ρ)

ΗΘΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΔΟΥΛΕΙΑ

Πολιτική μεν ελευθερία ονομάζεται η εξουσία, ή η άδεια να πράττει καθείς ό,τι εις τους νόμους δεν είναι εναντίον και δεν επιφέρει την παραμικράν βλάβην εις τους άλλους. Η ηθική ελευθερία εκτείνεται περισσότερο· διότι υποθέτει τον άνθρωπον ελεύθερον και από τα πάθη του.

Όπου βασιλεύει η ελευθερία, εκεί αναβλαστάνουν και ανθούν πολυάριθμοι αρεταί, τας οποίας μαραίνει και αφανίζει η δουλεία. Ο Όμηρος λέει ότι «η δουλεία αφαιρεί από τον άνθρωπον το ήμισυ της αρετής του».

Παντού, όπου εύρης τον άνθρωπον εις τας επιθυμίας τον αχαλίνωτον, θέλεις τον ιδίη δούλων αυτών· μόνος ο ορθός λόγος μας κατασταίνει ελευθέρους (...) Όποιος δεν μπορεί, όταν πρέπει να γίνεται εγκρατής επιθυμίας τινός, είναι ταύτης παντοτεινός δούλος. Εις την αυτήν δουλείαν μας φέρουν αι ιδιοκτησίαι και όσα άλλα μας κατεξουσιάζουν την καρδίαν και το πνεύμα, και τα κατασταίνομεν εις ημάς αυτούς αναγκαίαι· όσας ολιγοτέρας έχει κανείς χρείας και ιδιοκτησίας, τόσον είναι ελευθερώτερος.

Οι παντός είδους δεσμοί (engagemens) προξενούν το ίδιο αποτέλεσμα. Η φύσις μας στέλλει εις τον κόσμον ελευθέρους, και ημείς δεσμευόμεθα, συμπλέκοντες δεσμούς.

Ο άνθρωπος δεν είναι ευδαίμων αν δεν είναι ελεύθερος και δεν είναι ελεύθερος αν δεν είναι κύριος των παθών του.

Περί ηθικής και ευδαιμονίας, μετάφραση από τα γαλλικά Μ. Χρισταρή, Βιέννη 1816

Η αρχαία Ελληνική διανόηση για την ελευθερία και τα πάθη

Όλος ο Θεός άφησε ελεύθερους· η φύσις κανένα δεν έχει κάνει δούλο.

ΑΛΚΙΔΑΜΑΝΤΑ (Αριστοτέλη, Ρητ. Τέχνη, Α, 13)

(Πάντας ελευθέρους αφήκε θεός, ουδένα δούλων η φύσις πεποίηκε).

*

Είναι αδύνατο να είναι ελεύθερος ο άνθρωπος που είναι δούλος στα πάθη και εξουσιάζεται από αυτά.

ΠΥΘΑΓΟΡΑ (Ανθολ. Στοβαίου III, 23)

(Ελεύθερον αδύνατον είναι το πάθει δουλεύοντα και υπό παθών κρατούμενο).

*

Τα πάθη είναι το υλικό της αρετής· γιατί η αρετή αυτά μάχεται και απ' αυτά αναδεικνύεται.

ΜΕΤΩΠΙΟΥ (Πυθαγορείου φιλοσόφου, Ανθολ. Στοβαίου Α, 64)

(Τα πάθετα τας αρετάς ύλα· περί ταύτα γαρ και εν τούτοις α αρετά).

ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΗΚΕΣ ΕΝΟΣ ΙΕΡΩΜΕΜΟΥ

Ο ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

Μια σπάνια πνευματική μορφή

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙ: ΧΑΡΛΑ. ΜΠΑΡΑΚΛΗ

Ο αείμνηστος λειτουργός της εκκλησίας Πορφύριος, γεννήθηκε στις 7/2/1906 στο χωριό Άγιος Ιωάννης Καρυστίας Ευβοίας και απέθανε στις 2/2/1991 στη Σκήτη Αγίας Τριάδος Κανσοκαλιβίων του Αγίου Όρους.

Σε ηλικία 21 ετών χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και το 1938 έγινε αρχιμανδρίτης. Υπηρέτησε ως εφημέριος εις τον ναό της Πολυκλινικής Αθηνών (Ομόνοια, οδός Πειραιώς) από το 1940 και επί 33 συνεχή έτη. Μετά κατέληξε σε ένα ησυχαστήριο που ίδρυσε στο Μήλεσι του Ωρωπού και έζησε πλέον εκεί. Όταν προαισθάνθηκε το τέλος της ζωής του μετέβει και απέθανε στο Άγιο Όρος.

Ο ιερομόναχος Πορφύριος ήταν γνωστός στο πανελλήνιο για την αγνότητα της ψυχής του και για τις διορατικές του δυνάμεις. Για τον λόγο αυτόν τον επισκέπτοντο πλήθος κόσμου και μεταξύ αυτών καθηγηταί Πανεπιστημίου, μητροπολίται, ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί. Μετά το θάνατό του εγράφησαν βιβλία για τη ζωή του. Κρίνουμε ότι αξίζει να μεταφέρουμε στους αναγνώστες του «Ιλισού», τους στοχασμούς ενός λειτουργού της εκκλησίας, που διακρίθηκε στο χώρο που υπηρέτησε. Οι υποθήκες του αυτές, νομίζουμε, ότι είναι πολύτιμες για κάθε άνθρωπο, που ειλικρινά ακολουθεί το δρόμο της καθάρσεως της ψυχής του από τα πάθη της ανθρωπίνης

φύσης και ποθεί της ελευθερίας της ψυχής του από τα δεσμά της ύλης.

Από τους λόγους του:

- Αγάπη να έχουμε πάντοτε. Αγάπη και τίποτε άλλο. Για να μας αγαπούν οι άλλοι, πρέπει πρώτα εμείς να τους αγαπούμε.

*

- Να λέμε πάντα την αλήθεια. Να κάνουμε τα πάντα με ηρεμία. Να προσευχόμαστε και να κάνουμε υπομονή για να γίνουμε καλύτεροι.

*

- Όσο πιο μακριά από το Θεό είναι ο άνθρωπος, τόσο πιο πολύ στενοχωριέται και ταλαιπωριέται από διάφορα πράγματα.

*

- Η καλή μουσική κάνει πολύ καλό στην ψυχή του ανθρώπου.

- Δεν πρέπει να κάνουμε στα παιδιά μας συνέχεια υποδείξεις. Πρέπει να δίνουμε το καλό παράδειγμα.

*

- Να μην λέμε υπερβολές, αλλά να είμαστε πραγματικοί.

*

- Να μην καθόμαστε μέσα, αλλά να φεύγουμε έξω στη φύση.

*

- Να μην είναι κανένας πολύ ευαίσθητος, γιατί με την στενοχώρια δημιουργούμε διάφορες σωματιζές αρρώστιες.

*

- Με την αγιότητα αλλάζει ο άνθρωπος... Φεύγουν τα ψυχικά τραύματα. Σήμερα οι γιατροί τα λένε ψυχασθένειες, ενώ στην πραγματικότητα είναι δαμιονική επίδραση, που οφείλεται στις αμαρτίες.

*

- Τον διάβολο δεν μπορούμε να τον πολεμήσουμε, παρά μόνον όταν γινόμαστε εμείς άγιοι.

*

- Ο Θεός μάς δίνει τη χάρη του, όταν εμείς είμαστε ταπεινοί.

*

- Να είμαστε ταπεινοί, αλλά να μην ταπεινολογούμε. Η ταπεινολογία είναι παγίδα του διαβόλου.

Σε κάποιο νέο ζευγάρι, που τον επισκέφθηκε, είπε:

«Επειδή εσείς οι δυο δεν αγαπιέσθε, το παιδί σας, που θα γεννηθή, θα έχει προβλήματα (...) Τα παιδιά γίνονται προβληματικά, όταν οι γονείς έχουν προβλήματα μεταξύ τους.

*

- Ο Θεός δεν τιμωρεί, ο άνθρωπος αυτοτιμωρείται, αποκρυνόμενος από τον Θεό. Είναι, ας πούμε: Εδώ νερό, εκεί φωτιά. Είμαι ελεύθερος να διαλέξω. Βάζω το χέρι μου στο νερό, δροσίζομαι, το βάζω στη φωτιά, καίγομαι.

*

- Το Άγιο Πνεύμα, θέλει να μπει στις ψυχές μας, αλλά σέβεται την ελευθερία μας, δεν θέλει να την παραβιάσει, περιμένει να του ανοίξουμε μόνοι μας την πόρτα και τότε θα μπει στην ψυχή μας και θα την μεταμορφώσει.

*

- Να ξέρεις, παιδί μου τίποτα δεν έγινε εικη και ως έτυχε. Όλα έχουν το σκοπό τους. Και τίποτα δεν γίνεται χωρίς να υπάρχει αιτία (...) Γι αυτό θα πρέπει να μη στενοχωριέσαι για ό,τι σου γίνεται. Έτσι αγιαζόμαστε. Να! εσύ, στενοχωριέσαι με τα πρόσωπα του σπιτιού σου και βασανίζεσαι τότε με τη γυναίκα σου και τότε με τα παιδιά σου. Αυτά είναι όμως που σε κάνουν και ανεβαίνεις πνευματικά ψηλά. Αν δεν ήσαν αυτοί, εσύ δε θα προχωρούσες καθόλου. Σου τους έχει δώσει ο Θεός για σένα.

- Ο αγιασμός δεν είναι ακατόρθωτο πράγμα, είναι μάλιστα εύκολος, αρκεί να αποκτήσετε ταπεινωση και αγάπη.

*

- Πρέπει να αποκτήσουμε από τώρα τη χάρη του Θεού. Χωρίς τη χάρη του Θεού οι προσπάθειές μας δεν θα φέρουν αποτέλεσμα... Ο Θεός μας δίνει τη χάρη του, όταν εμείς είμαστε ταπεινοί.

*

Μαρτυρία του Γεωργίου Μεταλληνού, Αν. Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών:

Μου είπε (ο Πορφύριος) για το ένα μου παιδί, ότι πρέπει να το αντιμετωπίζω με περισσότερη προσευχή. «Όσα θα έλεγες σ' αυτό το παιδί σου, αφού έχεις κάποιες αντιδράσεις λόγω του χαρακτήρα του, να τα λες στο Θεό. Γονάτιζε στο Θεό και δια της χάριτος του Θεού, τα λόγια σου θα μεταβιβάζονται στο παιδί σου».

Μαρτυρία του Αρχιμανδριτή Δανιήλ Γούβαρη:

Του άρεσε (του Πορφύριου) να μιλά συχνά για την αγάπη. Χαρακτηριστικά έλεγε ότι **το μίσος λερώνει την ψυχή.**

Μιλούσε για «μπερδεμένα» παιδιά, «μπερδεμένων» γονέων. Μάλιστα για διάφορα παιδιά, που είχαν προβλήματα και που έτυχε και εγώ ο ίδιος να του πάω τους γονείς τους, έλεγε ότι, (...) όταν η μητέρα ήταν έγκυος, δεν εφρόντιζε να είναι τακτοποιημένη η ζωή της, **να έχει ηρεμία, να έχει γαλήνη, να προσεύχεται.**

Ο Γέρων Πορφύριος ήθελε να κινούνται οι άνθρωποι, να χρησιμοποιούν συνεχώς όλα τα μέλη του σώματός τους, να μην είναι νωθροί. Δεν δεχόταν με κανένα τρόπο την οκνηρία και τη νωθρότητα...

Η προσευχή, έλεγε, «είναι η μητέρα όλων των καλών, αρζει να γίνεται πάντοτε με ταπεινωση, χωρίς καθόλου εγωϊσμό».

*

Μαρτυρία του Π. Σωτήρχου, Συγγραφέα:

Ποτέ ο Γέρων Πορφύριος δεν υποχρέωνε οποιονδήποτε να κάνει κάτι και ποτέ δεν υποδείκνυε οτιδήποτε, που να αίρει την ελευθερία του άλλου.

Συμβούλευε να διαλέγουμε ήπια λόγια, για να πούμε κάτι σε κάποιον, ώστε να μην υπάρξει το στοιχείο της αντιπαλότητας. Το μέγα όπλο (έλεγε) για τη σωτηρία όλων μας είναι η επιείκεια.

*

Μαρτυρία του Α. Τηλλυρίδη, Διδάκτορα της φιλοσοφίας:

Αυτά που μου ενέπνευσε... (ο Γέρων Πορφύριος) είναι η **αισιοδοξία, η ελπίδα και η χαρά(...)** Από τότε μέχρι σήμερα, νιώθω μέσα μου μια απέραντη χαρά, μια ευφροσύνη, που πολλές φορές μου φαίνεται ανεξίτηλη(...)

Αυτά που διακίρυντε πάντοτε, ήταν η πίστη και η υπομονή. Αυτά επαναλάμβανε συνεχώς για οποιοδήποτε πρόβλημα που τον ανέφερε ο συνομιλήτής του.

Μαρτυρία μιας κυρίας που περιέχεται στο βιβλίο του Κ. Ιωαννίδη:

Μου έλεγε: «Μην επηρεάζεσαι από τὸ παιδί, που αντιδρά και μιλά άσχημα. Δεν το θέλει, δεν μπορεί να κάνει αλλιώς εκείνη τη ώρα, αλλά μετά το μετανιώνει. Όταν, όμως, εμείς θυμώσουμε, **ταυτιζόμαστε με το θέλημα του δαίμονα και μπαίνουμε όλοι μαζί στον κύκλο του.**»

Πάντα μου τόνιζε: «Ένας τρόπος υπάρχει, για να μην έχουμε προβλήματα με τα παιδιά: η αγιότητα. Γίνετε άγιοι και δεν θα έχετε

κανένα πρόβλημα με τα παιδιά σας». Τον ρωτήσαμε: Πώς μπορούμε να γίνουμε άγιοι; «Πολύ απλό· όταν έρθει η θεία χάρη». Καί όταν τον ρώτησα πώς έρχεται η θεία χάρη, μου απάντησε: «Με την ταπεινώση και την προσευχή. Αλλά η προσευχή μας πρέπει να είναι δυνατή, ζωντανή. Όταν προσευχόμαστε με πίστη και επιμονή, πάντοτε έχουμε αποτελέσματα».

*

Μαρτυρία του Συγγραφέα Κων. Γιαννιτσιώτη:

Ήμασταν τέσσερες της παρέας κι ο Γέροντας πέντε. Μας τοποθέτησε, με το μέτωπο στην ανατολή, δύο στα δεξιά και δύο στα αριστερά του, στο μέσον εκείνος. Και μας είπε:

«Τώρα θα κάνουμε νοερά προσευχή. Θα λέω εγώ πρώτα τα λόγια κι ύστερα θα τα επαναλαμβάνετε εσείς. Αλλά προσέξτε, χωρίς βία και άγχος, θα τα λέτε ήρεμα, ταπεινά (...) με εμπιστοσύνη στην αγάπη και στην Πρόνοια του Θεού».

*

Όταν μπήκα σπι κελλί του (...) εκείνο που με εξέπληξε περισσότερο, ήταν ένα παράδοξο φως, που τον περιέβαλε ολόκληρο και ιδιαίτερα στο κεφάλι (...) Πρώτη μου φορά αντίκριζα τέτοιο φως, που θα το έλεγα άυλο και άκτιστο, καθώς δεν έμοιαζε με κανένα από τα φυσικά ή τεχνικά φώτα... Ήταν ένα φως, που δεν φώτιζε από έξω τον Γέροντα, αλλά που ξεχυνόταν από μέσα του προς τα έξω.

*

Σε μία χήρα, που ήταν πολύ λυπημένη, ο Γέροντας έδωσε οδηγίες να εργάζεται εντατικά, για να μπορέσει να αποφύγει την κατάθλιψη, που την απειλούσε. Με την εργασιοθεραπεία και την προσευχή που της συνέστησε ο Γέροντας, είχε καταπληκτικά αποτελέσματα.

*

Κατάφορτος ο Γέροντας από πνευματικούς καρπούς, φρόντιζε να τους κρύβει, παρά να τους προβάλλει. Τα λόγια του ήταν απέρριτα, σεμνά, διπασκικά, έτσι, που συχνά τα υποτιμούσες και δεν τα θεωρούσες άξια ιδιαίτερης προσοχής. Εφήρμοζε το πατερικό «**απόκρυπτε την αρετήν σου**».

*

Οι γονείς ενός δύστροπου και επανασιατημένου παιδιού, κατέφυγαν στον Γέροντα, διетραγωδώντας την κατάσταση τους και ζητώντας οδηγίες για την σωστή αντιμετώπισή της. Ο Γέροντας τους έλεγε, τι πρέπει εκείνοι να προσέξουν στη ζωή τους(...) Οι γονείς εξανέστησαν και του είπαν: Γέροντα εμείς δεν ήρθαμε εδώ για τον

εαυτό μας... Για το παιδί μας ήρθαμε. Κι ο Γέροντας «Μα δεν καταλάβατε, ότι για το παιδί σας σας μιλώ τόσην ώρα; **Δεν καταλάβατε, ότι η σωτηρία του παιδιού σας περνά μέσα από τον εξαγνισμό τον δικό σας;**»

*

Ο Γέροντας συνέστησε σε μια μητέρα, που είχαν κλονισθεί τα νεύρα της, εξ αιτίας σοβαρών δοκιμασιών της, να αγωνισθεί να εξαγνισθεί. Της έδωσε παράλληλα και πρακτικές συμβουλές, για να πετύχει την έξοδό της από την μελαγχολία της: Να φροντίζει να διώχνει δυσάρεστες αναμνήσεις και φοβίες, να θυμάται ευχάριστα γεγονότα, να καλλιεργεί πάντοτε αισιόδοξες σκέψεις για το μέλλον, να ακούει την καλή μουσική που της αρέσει, να βγαίνει περιπάτους στην εξοχή (...) να προσεύχεται με εμπιστοσύνη στο Χριστό.

Από διάφορους διαλόγους του:

- Όλο για τον εγωισμό μιλάτε, Γέροντα.
- Ναι, διότι δεν πρέπει να μείνει ούτε ίχνος εγωισμού μέσα μας. Ούτε ίχνος.

- Τί να κάνουμε με το παιδίμας, Γέροντα, που είναι γεμάτο ανασφάλεια και φοβίες;
- Εσείς φέρετε εξ ολοκλήρου την ευθύνη γι' αυτό. **Εκ κοιτίας μητρός του δημιουργήσατε, με τις κακές μεταξύ σας σχέσεις, όλα τα ψυχικά τραύματα, που θα κουβαλά σ' όλη του τη ζωή.**

- Φοβάμαι, Γέροντα, να παντρευτώ, μήπως μου τύχει καμιά κακιά γυναίκα.
- Μια κακιά γυναίκα μπορεί να είναι η ευκαιρία σου για τον παράδεισο.

- Πρέπει συνεχώς να κάνω ελεημοσύνες, Γέροντα, να βοηθώ διαρκώς οικονομικά συνανθρώπους μου, που έχουν ανάγκη;
- Όταν μπορείς, κάμνε το κι αυτό. Όμως, πιο πολύ να βοηθάς τους γύρω σου με το να τους μιλάς, με το να τους ακούς όταν θέλουν να μιλήσουν για τα προβλήματά τους, να πουν τον πόνο τους και κάμνοντάς του συντροφιά, για να μη νοιώθουν μόνοι.

Απουσιάζει ο πνευματικός μου και θα ήθελα την ευλογία σας, Γέροντα, για να κοινωνήσω αύριο.

- Μισείς κανένα;
- Όχι, Γέροντα
- Καλά. Να πας να κοινωνήσεις.
- Πές τε μου σας παρακαλώ τι είναι ο Θάνατος;
- Μα δεν υπάρχει θάνατος.

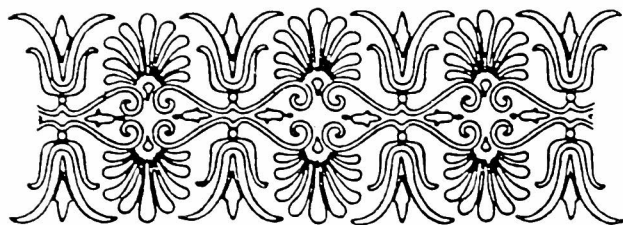
- Σχνγά με πιάνει μελαγχολία, Γέροντα.
- Γιατί μένεις όλη την ώρα κλεισμένη στο σπίτι σου;
- Πού να πάω;
- Να πηγαίνεις εκδρομές, να πηγαίνεις στο βουνό. Αυτά κάμνουν πολύ καλό.

- Γέροντα, ο Θεός επεμβαίνει στη ζωή μας;
- Όχι, δεν επεμβαίνει, σέβεται την ελευθερία μας.

- Γέροντα, σου έφερα τη γυμνασιάρχη μου.
- Γιατί αναφέρεις τίτλους, της είπα. Εδώ είμαι η Παναγιώτα. Αυτό αρκεί.
- Αυτό που της είπες, είναι σωστό, (είπε ο Γέροντας). Η Μαρία δεν καταλαβαίνει ότι ο Θεός δεν τα θέλει αυτά. **Με τις αρετές βαδίζουμε κοντά του.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- * Ο Γέρον Πορφύριος, Μαρτυρίες και εμπειρίες. Κλείτου Ιωαννίδη.
- * Αναμνήσεις από τον γέροντα Πορφύριο. Σωτηρίου Τσαβάρα.
- * Κοντά στον γέροντα Πορφύριο. Κωνσταντίνου Γιαννιτσώτη.

Το 119ο Συνέδριο της Θεοσοφικής Εταιρείας στο Αντυάρ

Από την Α. Παπαδομιχελάκη

Την εβδομάδα των φετεινών Χριστουγέννων είχα την τύχη να παρευρίσκομαι στη συνάντηση των 1100 αντιπροσώπων της Θεοσοφικής Εταιρείας, που είχαν προσέλθει στην έδρα της στο Αντυάρ της Ινδίας, από είκοσι χώρες του πλανήτη καθώς και από όλη την επικράτεια της Ινδίας. Ιδιαίτερα συγκινημένη επειδή βρέθηκα στον τόπο όπου η Θεοσοφική ιδέα εμφανίστηκε για πρώτη φορά υλοποιημένη ως Θεοσοφική Εταιρεία, παρακολούθησα αφενός με ευχαρίστηση και αφετέρου με προσοχή εκείνο που συνέβαινε γύρω μου. Ομολογώ ότι εντυπωσιάστηκα όχι μόνο από τη ζωντανή συμμετοχή των αντιπροσώπων, αλλά και από την άριστη οργάνωση καθώς και από την ομορφιά του τοπίου.

Η Θεοσοφική Εταιρεία κατέχει μία καταπράσινη έκταση 10.000 τμ. μέσα στην οποία, σε θέσεις που απέχουν αρκετά μεταξύ τους, έχουν διαμορφωθεί κατάλληλοι χώροι όπου στεγάζονται και διεξάγονται οι έντονες δραστηριότητές της.

Υπάρχει το κτίριο της Διοίκησης, το Headquarters Hall, όπου στεγάζονται η Προεδρία, το Μουσείο και η αίθουσα της Προσευχής. Απέναντι βρίσκεται ένα άλλο κτίριο στο οποίο στεγάζεται η Σχολή της Σοφίας. Κοντά στα δύο προηγούμενα, σε μία απόσταση περίπου πεντακοσίων μέτρων, βρίσκεται η Διεθνής Γραμματεία της Θεοσοφικής Εταιρείας. Υπάρχει επίσης ο εκδοτικός οίκος, το βιβλιοπωλείο, το κτίριο της Βιβλιοθήκης, ξενώνες και σχολεία όπου εκπαιδεύονται δωρεάν παιδιά από τις φτωχογειτονιές του Αντυάρ.

Η αίθουσα της Προσευχής, το Prayer Hall, είναι ένας μεγάλος χώρος στρωμένος με λευκά μάρμαρα όπου υπάρχουν τα αγάλματα της Ε. Μπλαβάτσκι και του Χ. Όλκοττ, καθώς και τα αγάλματα των ιδρυτών των επτά παγκόσμιων θρησκειών. Παράπλευρα βρίσκεται το μουσείο στο οποίο φυλάγονται με ευλάβεια θάλαγα, τα προσωπικά αντικείμενα της Ε. Μπλαβάτσκι, του Χ. Όλκοττ και της Α. Μπεζάντ. Στον μουσειακό χώρο φυλάγονται επίσης τα αντικείμενα του εμφάνιζε η ΕΠΙΜ υλοποιημένα, όπως ένα ατομικό σεντσαγιού από πορσελάνη, ένα τσαγιερό και δύο μαντήλια μεταξοπλά.

Πάνω από αυτούς τους χώρους, βρίσκονται τα γραφεία της

Θεοσοφικής Διοίκησης όπου κάποτε η ΕΠΜ συνέγραφε και δεχόταν τους επισκέπτες της. Σήμερα οι ίδιοι χώροι χρησιμοποιούνται από τη διεθνή Πρόεδρο της ΘΕ, την κ. Ρ. Μπαρνιέ. Είναι μία ευγενική και όμορφη γυναίκα της οποίας η αξιοπρέπεια και η ωριμότητα καθρεφτίζουν το μεγαλείο της ψυχής της.

Στενός συνεργάτης της ο διεθνής Γραμματέας, κ. Πέντρο Ολιβέιρα, είναι ένας αξιολόγος νέος άντρας ο οποίος έχει αφιερώσει τη ζωή του στη Θεοσοφική Εταιρεία και στη διάδοση της Θεοσοφικής Ιδέας. Μορφωμένος και οξυδερκής, είναι το παράδειγμα της αφοσίωσης σε υψηλούς σκοπούς και ο άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφεται αλλά και διατηρείται η άριστη οργάνωση στο Αντυάρ.

Εκτός από τα δύο κυριαρχούντα πρόσωπα, την πρόεδρο και τον γραμματέα, υπάρχει ο αντιπρόεδρος κ. Σουρέντα Ναραγιάν, τον οποίο δεν είχα την ευκαιρία να γνωρίσω. Γύρω από το προεδρικό επιτελείο υπάρχει ένα πλήθος αξιολογών ανθρώπων οι οποίοι έχουν αναλάβει ανιδιοτελώς να εργάζονται για τις δραστηριότητες και τα έργα της Θ.Ε. Οι περισσότεροι από αυτούς διαμένουν μόνιμα στο Αντυάρ σε οικήματα που διαθέτει η Θ.Ε. γι' αυτούς.

Στη Σχολή της Σοφίας που είναι ένα είδος θεοσοφικού πανεπιστημίου, αναπτύσσονται σε τακτά χρονικά διαστήματα κλασσικές Σχολές Σκέψης παράλληλα με εκείνη της Θεοσοφικής. Παλιοί και δοκιμασμένοι θεοσοφιστές καθώς και καθηγητές πανεπιστημίων αναλαμβάνουν τη διδασκαλία η οποία διαρκεί δύο μήνες. Υπάρχει επίσης το τμήμα των θεοσοφικών εκδόσεων. Θα έλεγα ότι στο τμήμα αυτό υπάρχει μία δίνη δραστηριότητας, εφόσον υπάρχουν εκδομένα πολυάριθμα βιβλία που είναι συνοπτικές εργασίες και αναλύσεις πάνω στα παλαιότερα θεοσοφικά πρωτότυπα κείμενα. Υπάρχει επίσης το περιοδικό Θεοσοφιστής το οποίο είναι το όργανο μέσω του οποίου εκφράζεται η Πρόεδρος της Θ.Ε. Υπάρχει επίσης το Daily News Bulletin στο οποίο αναφέρονται συνοπτικά οι διαλέξεις και τα γεγονότα του συνεδρίου, η τετραμηνιαία επιθεώρηση Adyar News - letter και το Adyar Library Bulletin.

Το τυπογραφείο μέσω του οποίου διακινούνται όλες οι εκδόσεις, είναι το Βαζάντα Πρες. Θεωρείται το κλειδί της Θ.Ε. μέσω του οποίου η θεοσοφική γνώση μεταφέρεται και διακλαδώνεται σε όλο τον κόσμο. Το τυπογραφείο ξεκίνησε το 1908 με προσωπικά έξοδα της Α. Μπεζάντ, για να εκδίδει την καθημερινή της εφημερίδα, τη Νέα Ινδία. Αρκετά χρόνια αργότερα, δώρησε το τυπογραφείο στη

Θ.Ε.

Στο πρόγραμμα του Συνεδρίου συμμετείχαν με προσωπικές διαλέξεις οι αντιπρόσωποι - πρόεδροι της Θ.Ε. Η μεσονύκτια χριστουγεννιάτικη λειτουργία ετελέσθη στον ναό του Αγίου Μιχαήλ και όλων των Αγγέλων, που είναι Ελεύθερη Καθολική Εκκλησία. Επίσης αντιπρόσωποι καθώς και κάτοικοι του Αντυάρ παρακολούθησαν τη θαυμάσια τελετουργία του Μυστικού Λοστέρα που ετελέσθη στο Prayer Hall στις 25 του Δεκεμβρη.

Το τελετουργικό αυτό έχει συντεθεί από τον Ζιναραζαντάσα και παρουσιάζει τις ουσιαστικές διδασκαλίες των παγκόσμιων θρησκειών. Η συγκεκριμένη τελετουργία πηγάζει από την ιδέα ότι όλες οι θρησκείες έχουν μία κοινή πηγή και τονίζει την ανάγκη στον καθένα να αντιλαμβάνεται αυτές τις διδασκαλίες όχι μόνο θεωρητικά αλλά κυρίως να τις εφαρμόζει μέσω ανιδιοτελούς πράξης στην καθημερινή του ζωή.

Η Σχολή της Σοφίας του Αντυάρ

Σεμινάριο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 1995

Θέμα: Η κατανόηση της Ζωής
εξερευνώντας την άποψη του Κρισναμούρτι

Πρόγραμμα

Οκτώβριος

3 Εγκαίνια

4- 11 Εγκέφαλος και Νους - κ. Σατίς Ιναμντάρ

12-20 Διάλογοι - κ.Κρισνανάθ

23-31 Η τέχνη της αυτογνωσίας - κ. Ρ. Μπαρινέ

Νοέμβριος

1 - 3 Βιντεοπροβολές

6 - 10 Το άνθισμα της αρετής - κ.Π. Ολιβείρα

13 - 17 Να είσαι και να γίνεσαι - κ. Πατουαρντάν

20 - 21 Βιντεοπροβολές

22 - 24 Μερικές απόψεις από τις διδασκαλίες του Κρίσνα

27 - 6Δ Άτομο, κοινωνία και μεταλλαγή - δ. Τσάρι

Δεκέμβριος

7 - 14 Ο θρησκευόμενος νους - κ. Κρίσινα

15 Τέλος σεμιναρίου

Περισσότερες πληροφορίες στα γραφεία της Θ.Ε. στην Αθήνα.

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ Ή ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΗ;

Αποκρούομεν το ότι η ανθρωπίνη ψυχή δύναται να επιστρέψη ποτέ εις το σώμα ενός ζώου. Η ανθρωπίνη ψυχή διήλθε μεν το προπαρασκευαστικόν αυτό περιβάλλον, αλλά δεν επανέρχεται εις αυτό. Το ζώον, πράγματι εν τη φύσει κατέχει θέσιν κατωτέραν της του ανθρώπου· είναι κατώτερον του ημετέρου είδους (...) Αι ιδιότητές του ουδεμίαν του προσδίδουν ευθύνην δια τας πράξεις αυτού, είναι απλούς διάμεσος κρίκος μεταξύ του φυτού και του ανθρώπου. Έχει ικανότητες τινας, αλλ' ουδείς δύναται να ισχυρισθῆ ότι αι ιδιότητες αυτά δίδουν εις αυτό ομοιότητα τινά προς τον ηθικόν άνθρωπον.

Ούτω λοιπόν αποκρούομεν την ελάνοδον ταύτην της ανθρωπίνης ψυχής **εν τη οδώ, την οποίαν διέτρεξε ήδη (...)** Η ψυχή εν τη προουδευτική της πορεία δύναται να χρονοτριβήση επί στιγμήν, **αλλ' ουδέποτε επανέρχεται προς τα οπίσω.** Παραδεχόμεθα ότι ο άνθρωπος καταδικάζεται εις επανάληψιν μιας υπάρξεως κακώς διαρρηυσάσης, αλλ' η νέα αύτη δοκιμασία **συμβαίνει εντός νέου ανθρωπίνου σώματος,** εντός νέου περιβλήματος του αυτού ζώντος τύπου και ουχί εν τω σώματι κατωτέρου όντος. Το ανατολικόν δόγμα της μετεμψυχώσεως ουδόλως αναγνωρίζει τον μέγα αυτόν νόμον της προόδου.

LOUIS FIGUIER (Η επαύριον του θανάτου, μετάφραση εκ της 10ης γαλλικής εκδόσεως Αντ. Πολυμέρη, Αθήναι 1910, σελ. 202)

Η ΑΠΛΟΤΗΤΑ

Ανακάλυψα και βρήκα την αλήθεια μέσα στην απλότητα. Να γίνετε απλοί. Τα παιδιά δεν μηχανεύονται. Δεν είναι ακόμη διεστραμμένα... Όταν γίνει κανείς απλός, θα πει ότι έγινε τέλειος. Η λέξη απλός μπορεί να εξηγηθεί με τη λέξη αγνός. Η λέξη απλός είναι επίσης η αληθινή, η ειλικρινής, η τίμια, η ακεραία λέξη... Όσο ανεβαίνουμε τόσο γινόμαστε απλοί... Όσο γίνεσθε απλοί, τόσο πλησιάζετε προς την θεϊκότητα.

Όμοραμ Αϊβανχόφ (Η απλότητα).

Η ΑΡΜΟΝΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΓΑΜΟΣ

ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ ΔΡΑΚΟΥΛΗ

Λειτουργία της διανοίας σπουδαιότητα είναι η διαίσθησις, η οποία είναι ιδιότης μάλλον της γυναικείας φύσεως. Η διαίσθησις της ανδρικής διανοίας είναι πολύ αμυδροτέρα. Η γυναικεία διάνοια κέκτηται χαρακτηριστικήν τινα ιδιότητα να ορά τας πραγματικότητας του αοράτου κόσμου. Η ανδρική διάνοια κέκτηται χαρακτηριστικήν τινα ιδιότητα να δρα επί των πραγματικοτήτων του ορατού κόσμου (...)

Η γυναικεία διάνοια αντλεί από την Υπερτάτην Σοφίαν σθένος μετά μεγαλύτερας τελεσφορότητος, δια τούτο και βαστάζει τας θλίψεις καρτεριώτερον ή ο ανήρ και νοσηλεύει ασθενείς αποτελεσματικώτερον (...). Η Υπερτάτη Σοφία δρα επί των ανθρωπίνων δια της γυναικείας καρδιάς η οποία είναι όργανον λεπτότερον του άρρενος νου και δύναμις ισχυροτέρα (...). Όταν η γυνή αιτεί γαληνιαύς οδηγίαν και φως από την Υπερτάτην Σοφίαν, πάσα δράσις φέρει εις αίσιον πέρας. Και όταν ο ανήρ αναγνωρίζη ότι αντλεί δύναμιν από της ούτω καθοδηγουμένης γυναικός, η δράσις του είναι ωσει γίγαντος, ωσει Θεού. Η γυναικεία επίδρασις είναι στοιχείον μετατρέπον εις χρυσόν τον σίδηρον της ανδρικής διανοίας, αρκεί η γυνή να ζητή γαληνιαύς και διηνεκώς υπό της Υπερτάτης Σοφίας οδηγίαν και φως.

Ο νόμος αυτός δεν συνεπάγεται υπεροχήν της γυναικός. Όταν λέγουμεν ότι ο οφθαλμός βλέπει, αλλ' η χειρ εκτελεί, δεν υποτίθεται εκ τούτου ποσώς ότι η χειρ είναι υποδιεστέρα του οφθαλμού (...)
**Εξουσία του ενός επί του άλλου, είναι τι παράλογον και εκτρωμα-
 τικόν (...)**

Ο στοχασμός αμφοτέρων επιδρών επί αλλήλων φέρει αρμονίαν η οποία εξασφαλίζει υγείαν, σθένος και αειθαλή νεότητα (...). Μόνος ο ανήρ ή μόνη η γυνή δεν δύναται να κατορθώση ταύτα. Πρέπει να είναι εν συζυγία (...). Οίτω συζευχθέντες αποτελούν διηγετική άντλη-σιν ισχύος και φωτός από την υπεράτην πηγήν της ζωής (...).

Δεν δύναται να δράση, ούτε να ζήση κόσμος γυναικών, άνευ της κινήτηριου δυνάμεως του άρρενος στοιχείου, και δεν δύναται να δράση ούτε να ζήση κόσμος ανδρών, άνευ της ζωτικότητος την οποίαν χορηγεί το θήλυ στοιχείον (...). Το θήλυ είναι αξανθρωπιπικόν στοιχείον, το άρρεν είναι οικοδομητικόν. Το οξυδερκές εν τη φύσει είναι θήλεια ιδιότης. Το θήλυ βλέπει εναργέτερον. Δια τούτο και γυναίκες πρώτα ανεγνώρισαν τον Χριστόν και πιστότερον Τον ηκολούθησαν. Η σύμπραξις του θήλεος οφθαλμού μετά της άρρενος χειρός, αρκεί να συνδυασθούν αρμοδίως, είναι ο αληθινός γάμος, και εκ του γάμου τούτου πηγάζει η πραγμάτωσις των υψίστων ιδανικών... Όπισθεν παντός μεγάλου κινήματος εν τη ιστορία ίσταται μία άγνωστος γυνή, η εμπνέουσα τους πρωτεργάτες του είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς (...).

Αι οικιακάί μερίμναι αμβλύνουν το θήλυ πνεύμα και επισκιάζουν την διαίθησιν. Η Μάρθα έσφαλλε τυρβάζουσα περί τα οικιακά υπέρ το δέον. Ο ανήρ όστις ανέχεται τούτο, ζημοί εαυτόν διά τον απλούστατον λόγον ότι ανέχεται την βλάβην της πυξίδος του. Ανέχεται την στείρευσιν της πηγής εκ της οποίας χορηγείται ο χρυσός τον οποίον αυτός καλείται να διαμορφώση εις έργα κάλλους και αίγλης (...). Εν τω αληθινώ γάμω διαβίω ζεύγος τι, όταν αμφοτεροι αναγνωρίζουν τον νόμον τούτον τον απαιτούντα ίνα η γυνή αντλή εκ του άοράτου ζώσας ιδέας και ο ανήρ μεταβάλλη αυτάς εις αθάνατα έργα.

(Στοιχεία Βιονομίας, Σ,Τ.)

Σημείωση: Διατηρήσαμε τη γλώσσα του συγγραφέα.

Δραστηριότητες της Θ.Ε. στην Αθήνα

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Θεοσοφικής Εταιρείας επιθυμώντας να ανανεώσει τις σχέσεις του με τα παλιά και τα καινούρια μέλη, οργάνωσε συναντήσεις και γιορτές στη διάρκεια της φετινής χρονιάς.

Οι Θεοσοφιστές της Αθήνας συναντήθηκαν στις 19 Δεκεμβρίου 1994 και γιόρτασαν το Χειμερινό Ηλιοστάσιο. Μία δεύτερη συνάντηση έγινε στις 7 Φεβρουαρίου 1995 κατά την οποία τα μέλη έκοψαν την βασιλόπιτα. Στην 1η Απριλίου 1995 προεβλήθη μία βιντεοκασέτα φερμένη από το Αντύρ και έτσι οι Θεοσοφιστές ανακάλυψαν σε εικόνες το περιβάλλον, τις δραστηριότητες και την ιστορία της Θεοσοφικής Εταιρείας. Στις 8 Μαΐου γιορτάστηκε, όπως κάθε χρόνο, η ημέρα του λευκού Λωτού που είναι η επέτειος του θανάτου της ιδρύτριας της Θ.Ε., της Ε.Π. Μπλαβάτσου.

Το τρέχον έτος έκλεισε τον κύκλο του με ένα σεμινάριο δυόμισυ ωρών που έγινε στις 14 Μαΐου, με θέμα: «Οι βασικές αρχές της Αλχημείας σε σχέση με τα ψυχικά κέντρα του ανθρώπου» από τον κ. Θ. Καφετζόπουλο.

Θα λέγαμε ότι η Θ.Ε. είχε μία χρονιά γεμάτη από κοινούριες δραστηριότητες, εφόσον πέρα από τις κοινωνικές της εκδηλώσεις είχε και μία πλούσια εκπαιδευτική συγκομιδή. Τα θεοσοφικά τμήματα λειτούργησαν με ζωντάνια και με τη συμμετοχή καινούριων μελών, με ερωτήσεις και απαντήσεις και διαλογικές συζητήσεις. Ενώ ομάδα εθελοντών μετέφρασε και τύπωσε μία σειρά δώδεκα θεοσοφικών μαθημάτων τα οποία διατίθενται από τη Θ.Ε. για εκείνους που επιθυμούν να μελετήσουν τη θεοσοφική διδασκαλία σοβαρά και με υπομονή.

Το σπασμό το ξύλο η φωτιά το ισιάζει.

Λαϊκή παροιμία

(Ο κακός άνθρωπος συνιίζεται μετά από σκληρές δοκιμασίες).

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ - ΨΥΧΗ - ΠΝΕΥΜΑ - ΝΟΥΣ

ΤΟΥ Γ. ΚΟΥΚΟΥΒΙΝΟΥ

Με αφορμή σχετικό σημείωμα, στο τελευταίο τεύχος του ΙΔΙΣΟΥ Θάθελα να υπενθυμίσω ορισμένες σχετικές απόψεις που έχουν γραφεί. Ίσως σταθούν αφετηρία ή αφορμή για ορισμένες σκέψεις.

1. Η στάση της Εκκλησίας, ιδίως όπως εκδηλώθηκε με την απόφαση της δεύτερης Οικουμενικής Συνόδου, απέναντι στη θεωρία της μετενσαρκώσεως, οφείλεται στο ότι απέδωκαν στην τελευταία νεοπαγανιστικές απόψεις και θέσεις ή το ότι επέδρασε στην θέση αυτή της Εκκλησίας, η ερμηνεία που έδινε ο Ωριγένης για την μετενσάρκωση. Πράγματι ο τελευταίος μιλούσε για Σώμα και Ψυχή, σε αντίθεση με τον Απόστολο Παύλο, που διέκρινε Σώμα - Ψυχή και Πνεύμα. Έτσι ίσως η καταδίκη της θεωρίας της μετενσαρκώσεως (τοis ακολουθούσι την μυθώδη προϋπαρξη των ψυχών και το ακόλουθον ταύτης τερατώδες δόγμα, ανάθεμα έστω) να στόχευε περισσότερο στην αποδοκιμασία απόψεων νεοπαγανιστικών και του Ωριγένη και λιγώτερο στην αποδοκιμασία της θεωρίας της μετενσαρκώσεως.

Κατά τον Πλάτωνα, η ένωση της Ψυχής με το Σώμα γίνεται με την θέληση των Θεών. Μετά την πρώτη αυτή ένωση, ακολουθούν διαδοχικές «μετεμψυχώσεις», που εξαρτώνται όχι από τη θεία θέληση, αλλά από τον καλό ή κακό βίο, που έζησαν στη Γη, οι ανθρωπίνες Ψυχές. Δεν αποκλείει δε την «μετεμψύχωση» σε σώματα διαφόρων ζώων, πράγμα που καταρχήν, ως γνωστό, αποκλείει η Θεοσοφική Διδασκαλία.

2. Σε μια σφυρομέτρηση που έγινε το 1991 στην Αθήνα 13,1% δήλωσαν πίστη στη Μετενσάρκωση, 37,2% ότι κατ' αυτούς όλα σπαματούν με το «θάνατο», 30,5% ότι πιστεύουν στην ύπαρξη μέλλουσας ζωής και τέλος 6,6% αδήλωσαν άθεοι.

3. Ορισμένες ετιμολογικές παρατηρήσεις είναι ίσως ενδιαφέρουσες και παρατίθενται, χωρίς σχόλια αλλά με ελάχιστες επισημάνσεις.

Στην Καινή Διαθήκη η νεφές δίνει την έννοια της ψυχής. Αλλά πιο παλιά βλέπουμε ότι η λέξη αυτή, ακκαδικής προέλευσης, (ναπασού, ναπιστού που σημαίνει, αναπνέω, φυσώ) μας δίνει και αυτή την έννοια της πνοής. Οι ρίζες που συνθέτουν την λέξη είναι τρεις. Η πρώτη παριστάνει την εισπνοή, η δεύτερη είναι η αντίδραση της πρώτης, η τρίτη χαρακτηρίζει τη δρώσα Αρχή. Στα αγγλικά η Ψυχή

είναι Soul, στα γερμανικά seele, από τη γοτθική saiwako που σημαίνει κινούμενη δύναμη. Στα γαλλικά έχουμε ame, στα λατινικά anima, animus από το ελληνικό άνιμι, που σημαίνει πνέω, συριζώ. φυσώ (η ίδια έννοια άλλωστε που υπάρχει και στη λέξη Ψυχή) που θυμίζει το ελληνικό άνεμος. Κατά τον Πλάτωνα η Ψυχή είναι μία οντότητα πνευματική που υπήρχε προτού να εισέλθει στο σώμα και εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τον θάνατο. Είναι δε αθάνατος, ως συνέπεια της κινητικής της αρχής. "Ψυχή πάσα αθάνατος, το γαρ αεικίνητον θάνατον". Κατά τον Πλάτωνα αφού ο Θεός κατασκεύασε την Ψυχή, αποσύρθηκε "εν τω εαυτού κατά τον τρόπον ήθει". Ο ίδιος, όπως τουλάχιστον τον διαβάζουμε στον "Γίμαιο" θέλει την Ψυχή του Κόσμου σαν αρχή των κανονικών κινήσεων του Σύμπαντος, κατασκευασθείσα από την μίξη δύο ουσιών, της αδιαίρετης και διαιρετής, από την οποία προήλθε τρίτο είδος ουσίας, που όλες μαζί αποτέλεσαν ένα τέταρτο, που ο Δημιουργός διαίρεσε σε επτά μέρη.

4. Το Πνεύμα από το ελληνικό πνέω, φυσώ. Στα αραβικά ruh από το rih, άνεμος. Η Μπλαβάτσκι, ως αντίστοιχο αυτού που οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι, ονομάζουν Ψυχή, θέτει το Πνεύμα ή Πνευματική Ψυχή. Υπενθυμίζουμε, ότι η επταδιζή σύσταση του Ανθρώπου, όπως τουλάχιστον την εκθέτει η ίδια στο "Κλειδί της Θεοσοφίας", θέλει το Πνεύμα (Άτμα) ως ένα με το Απόλιτο, ενώ την πνευματική Ψυχή, ως φορέα του αγνού Παγκοσμίου Πνεύματος.

5. Το όνομα Γιαχβέ, κατά μία άποψη, προέρχεται από τα αραβικά. Συγκεκριμένα από την λέξη χαβά, που σημαίνει και αυτή φυσώ, καταρρίπτω. Γι' αυτό και μερικοί υποστηρίζουν ότι αρχικά ο Γιαχβέ ήταν Θεός της Θύελλας. Η λέξη Θεός, για μερικούς από το ελληνικό Θεώ, τρέχω ή το ελληνικό τίθημι, θέτω, λιθουανικό, dvesti, που σημαίνει πνέω, και dvase πνεύμα. Και εδώ δηλαδή, η ίδια έννοια της πνοής, της κίνησης. Είναι ενδιαφέρον να προστεθεί εδώ ότι Χαββά στα εβραϊκά σημαίνει ζωή, ότι Εύα σημαίνει Ζωή. Τέλος υπενθυμίζουμε ότι στον Χριστιανισμό, το Θείο Πνεύμα συμβολίζεται με περιστερά, ενώ στους Αιγύπτιους η Ψυχή συμβολίζεται με πουλί. Το πουλί αυτό ονομάζεται rkhit, η δε φωνητική του ρίζα, rkh, σημαίνει γνώση.

6. Νους, στα λατινικά intellectus.. Κατά την Μπλαβάτσκι, η λέξη προέρχεται από το Αιγυπτιακό "Νούτ" που σημαίνει μοναδικός. Ο Αριστοτέλης, γράφει "Λέγω δε νουν, ω διανοείται και υπολαμβάνει η Ψυχή". Είναι το ανώτερο μέρος της ψυχής, προγενέστερο και κύριο

"απλούν, απαθές" "έοικε ψυχής γένος έτερον είναι και τούτο μόνον ενδέχεται χωρίζεσθαι, καθάπερ το αίδιον του φθαρτού".

Προκύπτει από τα παραπάνω, μία σύνδεση των εννοιών, τουλάχιστον ετυμολογική, των εννοιών Ψυχή και Πνεύμα και Θεός, που όλες έχουν το στοιχείο της κίνησης και η σύνδεση της έννοιας Νούς με την Ψυχή.

7. Προσωπική μου άποψη είναι ότι εκείνοι και όσοι, παραδέχονται την θεωρία της μετενσάρκωσης και άλλες θεοσοφικές Διδασκαλίες, όπως την θεωρία του Κάρμα και της ύπαρξης ενός Παγκοσμίου Σχεδίου Εξέλιξης, πρέπει να προσαρμόζουν την συμπεριφορά τους στις παραδοχές τους αυτές. Ο άνθρωπος δεν είναι απλώς θεατής και καταγραφέας των όσων συμβαίνουν, αλλά κάτι περισσότερο και κάτι διαφορετικό. Εισερχόμαστε όμως έτσι στην έρευνα του ζητήματος, γιατί δημιουργήθηκε το Σύμπαν και η Ζωή και κατεπέκταση ποιός ο σκοπός τους, ειδικότερα δε ποιός ο σκοπός της Ανθρώπινης Παρουσίας.

ΣΕ ΚΟΣΜΟΥΣ ΦΩΤΕΙΝΟΥΣ...

Έφυγαν από κοντά μας για να πολιτογραφηθούν στον πνευματικό κόσμο οι αδελφοί μας:

ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΖΕ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΙΑΙΣΟΣ και τα μέλη της Θ.Ε. τους εύχονται, όπως η νέα κατοικία τους, να είναι όπως τη σπούδασαν και την επιθυμούσαν, γεμάτη γαλήνη και φως.

Μάρθα, Μάρθα, μεριμνάς και τυρβάζης περί πολλά...

«Ενώ δε απήρχοντο, αυτός εισήλθεν εις κώμην τινά· και γυνή τις ονομαζομένη Μάρθα, υπεδέχθη αυτόν εις τον οίκον αυτής.

Και αυτή είχεν αδελφήν Μαρίαν, ήτις και καθίσασα παρά τους πόδας του Ιησού, ήκουε τον λόγον αυτού.

Η δε Μάρθα ενησχολείτο εις πολλήν υπηρεσίαν· και ελθούσα έμπροσθεν αυτού, είπε, Κύριε δεν σε μέλει ότι η αδελφή μου με αφήκε μόνην να υπηρετώ; ειπέ λοιπόν προς αυτήν να μοι βοηθήση.

Αποκριθείς δε ο Ιησούς είπε προς αυτήν, Μάρθα, Μάρθα, μεριμνάς και τυρβάζης περί πολλά· ενός δε έστι χρεία· Μαρία δε την αγαθήν μερίδα εξελέξατο, ήτις ουκ αφαιρεθήσεται απ' αυτής».

Λουκά, ι, 38 - 42

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΡΟΔΟΣΤΑΥΡΟΥΣ

Αποσπάσματα

Επιτρέπεται να συμβουλευόμαστε τους ανθρώπους, αλλά δεν επιτρέπεται να παρεμβαίνουμε στην ελευθερία τους.

*

Η παρούσα ζωή αποτελεί μόνο μία από τις πολλές φάσεις της αιώνιας ύπαρξής μας και η γήινη ζωή είναι μόνο το μέσο προς ένα σκοπό, δηλαδή, να προσφέρει τις συνθήκες με τις οποίες το θεϊκό στοιχείο, που σπερματικά περιέχεται στον κάθε άνθρωπο, να μπορεί να καλλιεργηθεί και ν' αναπτυχθεί.

*

Όλοι νομίζουν ότι απλώς το να ζει κανείς είναι ο σκοπός της ζωής, και ελάχιστοι αντιλαμβάνονται ότι η ζωή του ανθρώπου μπορεί να έχει ένα λογικό σκοπό: **να ωφελήσει την ανθρωπότητα.**

*

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν οι άνθρωποι είναι αποτέλεσμα του Κάρμα που δημιούργησαν στο παρελθόν.

*

Ν' αναζητείς συνεχώς ν' ανέλθεις υπεράνω της σφαιράς του ζωόδου και να βρεθείς συντροφιά μ' αυτούς που απέβαλαν τα ζωώδη στοιχεία τους και ζουν στο πνεύμα.

*

Οι ανώτατες λειτουργίες της Αλχημείας δεν απαιτούν μηχανικές μεθόδους. Συνιστάται στην **κάθαρση της ψυχής** και στη μεταμόρφωση του ζωόδου ανθρώπου σε θείο ον (...). Οι ζωώδεις αρχές του ανθρώπου, είναι τα βασικά μέταλλα από τα οποία, αποτελείται ο οργανισμός του. Αυτά πρέπει να μεταμορφωθούν σ' ευγενή μέταλλα με τη **μετατροπή των ελαττωμάτων σε αρετές**, έως ότου περάσουν απ' όλα τα χρώματα και γίνουν ο χρυσός της γνήσιας πνευματικότητας.

Τα υλικά αποκτήματα και τα πλούτη είναι άχρηστα για την πνευματική ανάπτυξη και αληθινά τα μεγαλύτερα εμπόδια που μπορούν να μπουν στον δρόμο εκείνων που επιθυμούν την πρόοδο.

(Εκδόσεις «ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ», Τηλ. 5243822)

Ο ΤΑΠΕΙΝΟΣ

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

Ο ταπεινός είναι αγαθός άνθρωπος. Ταπεινοσύνη και αγαθότητα είναι συνώνυμα.

Ταπεινοσύνη χωρίς αγαθότητα, δεν είναι αληθινή ταπεινοσύνη. Είναι κούφια γη σκεπασμένη με άνη. Μην πατήσης απάνου.

Την ταπεινοσύνη συχνά μιμούνται άλλοι χαρακτήρες επειδή η ταπεινοσύνη είναι ωραιότες, την οποία καθέννας ορέγεται, και τη φορεί σαν εύμορφη προσωπίδα στο ελλάττωμά του.

Ο ταπεινός δεν είναι δειλός. Η δειλία συγγενεύει μάλλον με την αυθάδεια...

Υβριζόμενος στρέφει, και λυπείται μέσα του αδυνατώντας να αντυβρίση.

Ο ταπεινός είναι ο αντίπος του υπερήφανου· και έχει διά τον εαυτόν του κατώτερην ίσως της πραγματικής του αξίας.

Καταδέχεται όλα τα τιμίως ταπεινά, όσα δεν καταδέχεται ο υπερήφανος, και τα καταδέχεται αφογγύτως. Τα καταδέχεται με καλοσύνη, με ευγένεια, με καλή καρδιά, και έτσι, τα εξευγενίζει και τα υψώνει.

Ο ταπεινός είναι σεμνός και εύσημος· επειδή η ταπεινοσύνη είναι ηθική ωραιότης, η οποία εξωτερικεύεται εις το πρόσωπο, και εις όλην την συμπεριφοράν του ανθρώπου.

Η ταπεινοσύνη είναι ένας από τους χρωματισμούς της εξευγενίσεως· και ο ταπεινός, η είναι ήδη εξευγενισμένος άνθρωπος, η έχει στον χαρακτήρα του την βάση επί της οποίας οικοδομείται και λαμπρύνεται η εξευγένισή του...

(Από το βιβλίο του: *Ιδού ο άνθρωπος*, Κεφαλληνία 1886)

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όροφος,
Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά
κάθε μέρα από 10.30 - 1 εκ-
τός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμε όπως αποσ-
τέλλετε τις συνδρομές με τα-
χυδρομική επιταγή προς: Πε-
ριοδικόν "ΙΛΙΣΟΣ", Βουκου-
ρεστίου 25, 106 71, Αθήνα.
Επίσης αποστέλλετε με τρα-
πεζική επιταγή μόνον εις:
Θεοσοφική Εταιρία,
Βουκουρεστίου 25, 106 71,
Αθήνα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Λαμία: Γ. Μουτάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Μυτιλήνη: Γ. Χωριατέλλης
Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρέθυμνο: Αντ. Βιστάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σέρρα: Ανεστης Σάββας
Σύρος: Π. Ζαραφονίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος: Θεοφ. Παναγιώτου

Στοιχειοθεσία Εκτύπωση και βιβλιοδεσία : Τυποκίνηση

Α. Αλεξοπούλου

Σόλωνος 36, Κολωνάκι Αθήνα 106 73 - Τηλ. & Fax. 36 36 969 & 093 / 22 43 75

